

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

Στην Αθήνα σήμερα, 3 Σεπτεμβρίου 2011, ημέρα Σάββατο και ώρα 10.00΄, στην Αίθουσα «Προέδρου Γιάννη Νικ. Αλευρά (151)», συνεδρίασε η Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης της «Βουλής των Εφήβων», υπό την προεδρία της Βουλευτή Α΄ Αθήνας, κυρίας Πέμης Ζούνη και της Βουλευτή Νομού Μεσσηνίας, κυρίας Νάντιας Γιαννακοπούλου, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου: «Εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης – Εναρμόνιση της κείμενης νομοθεσίας με την Οδηγία 2066/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5^{ης} Ιουλίου 2006», από του μαθητές της Β΄ Τάξης των Λυκείων (Ενιαίων, Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Εσπερινών, Ειδικών, Μουσικών και Γυμνασίων με Λυκειακές Τάξεις) της Ελλάδας, της Κύπρου και της αντίστοιχης τάξης των Ελληνικών Σχολείων του Εξωτερικού και των μαθητών της τελευταίας τάξης του Α΄ Κύκλου των ΕΠΑ.Λ. (Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Απογευματινών, Εσπερινών, Ειδικών) της Ελλάδας, καθώς και των μαθητών της Β΄ Τάξης των Τεχνικών Σχολών της Κύπρου, που συμμετείχαν στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», ΙΣΤ΄ Σύνοδος 2010 – 2011.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Αναστασίου Ελένη (ΚΥΠΡΟΣ), Αρβανιτάκη Δέσποινα (Α΄ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ), Βρυώνη Ιωάννα (ΚΥΠΡΟΣ), Γιαννάκου Κωνσταντίνα (Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ), Γιώργη Αγγελική (Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ), Δερβέναγα Λυδία (Α΄ ΑΘΗΝΑΣ), Εσαγιάν Στεπάν (Ν. ΡΟΔΟΠΗΣ), Ζέρβα Βαρβάρα (Β΄ ΑΘΗΝΑΣ), Ζιάκα Γεωργία (Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ), Θεοδωρίδου Ευθυμία (Ν. ΠΕΛΛΑΣ), Καλογερίδης Νικόλαος (ΑΙΓΥΠΤΟΣ), Καρατζά Κωνσταντίνα (Ν. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ), Κολοβού Αθηνά (ΑΙΘΙΟΠΙΑ), Κουτζή Χριστίνα (Β΄ ΑΘΗΝΑΣ), Κυργιά Μαρία (Ν. ΞΑΝΘΗΣ), Κυριακοπούλου Δήμητρα (Ν. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ), Λουμάνη Ιωάννα (Ν. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ), Μάρτο Ευαγγελία (ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ), Μεικόπουλος Θωμάς (Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ), Μιλές Μαρία (Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ), Μίχας Κωνσταντίνος (Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ), Μιχοπούλου Ανδριανή (Α΄ ΑΘΗΝΑΣ), Μουστακής Στέφανος – Αθανάσιος (Α΄ ΑΘΗΝΑΣ), Μουτσιούνας Αναστάσιος (Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ), Μπακόλης Νικόλαος (Ν. ΚΕΡΚΥΡΑΣ), Μπιλαδέρης Παναγιώτης (Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ), Μπιργαλιός Κωνσταντίνος (Β΄ ΑΘΗΝΑΣ), Μπούμπαρη Σοφία (Β΄ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ), Νάτσκος Χρίστος (Ν. ΠΕΛΛΑΣ), Νταούτη Σιντορέλα (Β΄ ΑΘΗΝΑΣ), Ντόκου Ελένη - Παρασκευή (Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ), Οσόγια Εσμεράλντα (Α΄ ΑΘΗΝΑΣ), Παναγιωτίδου Αηδόνα - Φωτεινή (ΓΕΡΜΑΝΙΑ), Παπάζογλου Λυδία – Ευτέρπη (Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ), Παπαναστασίου Ελένη (Νομός Έβρου), Πατίλας Γεώργιος (Ν. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ), Πευκιανάκη Αντωνία – Ροδάνθη (Β΄ ΑΘΗΝΑΣ), Πολίτη Αικατερίνη (Ν. ΛΕΥΚΑΔΑΣ), Πορφύρης Κωνσταντίνος – Μάριος – Εφραίμ (ΒΕΛΓΙΟ), Σαλμίδης Φίλιππος (Α΄ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ), Σπηλιωτοπούλου Θεοδώρα (Β΄ ΠΕΙΡΑΙΑ), Σφακιανάκης Ιωάννης (Νομός Ηρακλείου), Σωφρονίδου Ζωή – Μαρία (Ν. ΔΡΑΜΑΣ), Ταραμουντάς Κωνσταντίνος (ΚΥΠΡΟΣ), Τσεκούρα Μαριάνθη – Ιωάννα (Ν. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ), Τσιούλου Πετρούλα (Ν. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ) και Χαρέμης Ευάγγελος (Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ).

Επίσης, κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης προσήλθε ο κ. Ευάγγελος Χρυσός, Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, καθηγητής Πανεπιστημίου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Καλημέρα σας. Αρχίζει η συνεδρίαση της επιτροπής μας.

Καταρχάς, θα ήθελα να σας καλωσορίσω, στη «Βουλή των Εφήβων» και στην επιτροπή, στην οποία κληρωθήκατε να συμμετέχετε, την επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης.

Να ξεκινήσω λέγοντάς σας κάποια τεχνικά χαρακτηριστικά, κάποια πράγματα που θα έπρεπε να ξέρετε, για τον τρόπο λειτουργίας των επιτροπών και να μιλήσουμε μετά επί της ουσίας, για το σημερινό θέμα και γι΄ αυτό τον πολύ σημαντικό θεσμό τη «Βουλή των Εφήβων».

Η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης επεξεργάζεται τα νομοσχέδια ή τις προτάσεις νόμων, τα οποία ανήκουν στα Υπουργεία: Εσωτερικών, Προστασίας του Πολίτη και Υπουργείο Δικαιοσύνης. Κατά τη συζήτηση των νομοσχεδίων τα οποία ψηφίζονται στην Ολομέλεια της Βουλής και γίνονται νόμοι, καλούνται φορείς, δηλαδή πολίτες, πρόσωπα που γνωρίζουν καλά το εκάστοτε θέμα και εκφράζουν την άποψή τους και τις θέσεις τους. Στη συνέχεια, όταν το νομοσχέδιο συζητηθεί από τους Βουλευτές όλων των παρατάξεων που συμμετέχουν στην επιτροπή, πηγαίνει στην Ολομέλεια όπου και ψηφίζεται. Κατά τη συζήτηση των νομοσχεδίων μπορεί να υπάρχουν πάρα πολλές διαφορετικές απόψεις, ανάμεσα στους Βουλευτές των διαφόρων κομμάτων που συμμετέχουν στην επιτροπή, όπως και σε όλους τους Βουλευτές που συμμετέχουν. Νομίζω ότι αυτό ακριβώς είναι το πιο σημαντικό, γιατί αυτή η διαφορετικότητα των απόψεων, οι σκληρές αντιπαραθέσεις, οι διαφορετικές απόψεις ανάμεσα στους Βουλευτές, οδηγούν σε μία σύνθεση ιδεών, μία σύνθεση ιδεών και πάνω στους νόμους, προκειμένου να βγει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα, όσο καλύτερο γίνεται με αυτή την κρίση που αντιμετωπίζουμε, οι πολιτικοί και η πολιτική.

Είμαι βέβαιη ότι σήμερα, εδώ στην επιτροπή, στην οποία συμμετέχετε εσείς, όλοι οι Έφηβοι Βουλευτές, θα κατατεθούν σκέψεις, απόψεις, προτάσεις, οι οποίες μπορεί να διαφέρουν πολύ μεταξύ τους, αλλά ο στόχος είναι ένας: ο δημιουργικός διάλογος. Εμείς, δεσμευόμαστε να ακούσουμε όλους εσάς, όλες τις νέες και τους

νέους, με ιδιαίτερη προσοχή, γιατί δεν εκφράζετε μόνο το παρόν, αλλά, κυρίως, εκφράζετε και είστε το μέλλον του τόπου μας, η ελπίδα του τόπου μας. Η μόνη παραίνεση την οποία θα ήθελα να κάνω για εσάς είναι να προσπαθήσετε να είστε, όσο γίνεται, πιο κοντά γίνεται στο εαυτό σας. Να προσπαθήσετε να μιλήσετε όσο πιο απλά γίνεται, να πείτε τη δική σας αλήθεια με το δικό σας λόγο, όπως το νιώθετε, όπως το σκέφτεστε. Να αποφύγετε τον «ξύλινο» λόγο τον οποίο μπορεί να ακούτε από τους δασκάλους σας, εμάς τους πολιτικούς, γιατί έχουμε κι εμείς πολύ μεγάλη ευθύνη γι' αυτό. Να μιλήσετε με το δικό σας τρόπο και είμαι, απολύτως, σίγουρη ότι θα βγει ένας πολύ ζωντανός διάλογος και μέσα από αυτόν θα βγουν αλήθειες και, πάρα πολλές φορές, πολύ ενδιαφέρουσες συνθέσεις. Άλλωστε, στην πολιτική σημασία έχει, κυρίως, το τί κάνεις όχι μόνο το τί λες κι αυτό είναι που πάει μπροστά την κοινωνία μας.

Θα ήθελα να σας ευχηθώ, από την καρδιά μου, να απολαύσετε αυτήν την εμπειρία, να «γράψει» μέσα σας, να πάρετε τα καλύτερα δυνατά στοιχεία από αυτήν, να μπορέσετε να καταλάβετε και το πώς λειτουργεί το πολιτικό σύστημα, η Βουλή την οποία τον τελευταίο καιρό βρίζουμε. Κάποιες φορές, ίσως, είναι δικαιολογημένη αυτή η αγανάκτηση, ιδιαίτερα από τα νέα παιδιά, είναι πολύ δικαιολογημένο, αλλά να ξέρετε ότι δεν είναι όλοι οι πολιτικοί διεφθαρμένοι. Δυστυχώς, υπάρχουν πάρα πολλοί λόγοι που έχουν οδηγήσει το πολιτικό σύστημα σε αυτή την απαξίωση. Στόχος μας είναι να μπορέσουμε να κάνουμε το καλύτερο δυνατό. Θέλω να ευχηθώ, μακάρι μετά από κάποια χρόνια πολλά νέα παιδιά, από εσάς εδώ τώρα, να βρεθούν σε αυτά τα έδρανα. Στα έδρανα της Βουλής των Ελλήνων. Νομίζω ότι αυτό μπορεί να μας πάει μπροστά, να μπαίνουν νέοι άνθρωποι με νέες ιδέες, «φρέσκα» πρόσωπα, «φρέσκιες» απόψεις, προκειμένου να μπορέσουν να πάνε την κοινωνία μας μπροστά.

Όσον αφορά το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, τα σχετικά με την Επιτροπή και το θέμα για το οποίο βρισκόμαστε εδώ, για να συζητήσουμε, έχει να κάνει με την «Εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης των ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης – Εναρμόνιση της κείμενης νομοθεσίας με την Οδηγία 2066/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006». Σχετικά με τα τεχνικά χαρακτηριστικά: Πρόκειται για μία Ευρωπαϊκή Οδηγία, η οποία έχει αποφασιστεί, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της χώρας μας, ως μέλος της Ενωμένης Ευρώπης οφείλουμε να την ενσωματώσουμε στην Εθνική μας Νομοθεσία. Οι οδηγίες είναι κείμενα, κανονισμοί που βγάζει η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη-μέλη οφείλουν με την εσωτερική τους νομοθεσία να τις εφαρμόσουν. Η ενσωμάτωση αυτή οφείλει να ανταποκρίνεται στο στόχο της Οδηγίας που είναι: «Εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης», αλλά από κει και πέρα υπάρχει ένα πολύ μεγάλο περιθώριο παρέμβασης, όσον αφορά τα μέσα και τον τρόπο που αυτό επιτυγχάνεται.

Σχετικά με την ουσία της Οδηγίας. Είναι γεγονός ότι στην ελληνική κοινωνία έχουν συντελεστεί, τα τελευταία πενήντα χρόνια, τεράστιες αλλαγές. Η μεγαλύτερη από αυτές είναι η αλλαγή του ρόλου της γυναίκας και η είσοδος της στην αγορά εργασίας με τρόπο ισότιμο με τον άνδρα. Θα ήθελα να σας θυμίσω ότι μέχρι την ψήφιση του νέου Αστικού Κώδικα το 1983 και την εισαγωγή του νέου Οικογενειακού Δικαίου, η γυναίκα σε αυτή τη χώρα τελούσε υπό την εποπτεία του συζύγου. Πρακτικά, ήταν υποχρεωμένη να ζήσει σε ένα θεσμικό πλαίσιο το οποίο ήταν φτιαγμένο από άντρες για άντρες και, κατά περίπτωση, της παραχωρούνταν κάποια δικαιώματα. Ωστόσο, ο πολύ μεγάλος εκσυγχρονισμός της Ελλάδας που συνέβη τότε και η αυξανόμενη επιρροή των οργανώσεων των γυναικών στην ελληνική κοινωνία και η σταδιακή εισαγωγή στη χώρα του Κοινοτικού Δικαίου, έφεραν ένα νέο πλαίσιο για τη θέση της γυναίκας στο κοινωνικό και πολιτικό μας σύστημα. Όλα αυτά μπορεί να σας φαίνονται πολύ μακρινά, ίσως, περίεργα, αλλά συνέβαιναν στη χώρα μας πριν από λίγα χρόνια. Οι γονείς σας έχουν ζήσει τέτοιες καταστάσεις. Πάντως, σκεφτείτε ότι αυτήν την πραγματικότητα, με το σημερινό διάλογο, σας δίνετε η δυνατότητα να αλλάξετε σήμερα, να βάλετε τις ιδέες σας, τις προτάσεις σας και τις απόψεις σας.

Όμως, θα ήθελα να προχωρήσουμε στη διαδικασία γιατί δεν έχετε έρθει εδώ σήμερα για να ακούσετε τους Βουλευτές, έχουμε έχει έρθει, κατά κύριο λόγο, για να μιλήσετε και να ακούσουμε εμείς εσάς.

Θα ξεκινήσουμε με την ομιλία του Εισηγητή και με την εγγραφή των ομιλητών, που θα γίνει έως το τέλος της ομιλίας του Εισηγητή. Ο χρόνος της ομιλίας του Εισηγητή θα είναι 6 λεπτά και ο χρόνος ομιλίας του κάθε μέλους θα είναι 3 λεπτά. Εγώ για μια ακόμη φορά θα σας καλέσω να μιλήσετε από την καρδιά σας. Στη διαδικασία συμμετέχουν και πρακτικογράφοι, οι οποίοι θα καταγράψουν, ακριβώς, τις θέσεις και τις απόψεις σας. Είναι πάρα πολύ σημαντικό και είμαι σίγουρη ότι θα γίνει ένας πολύ ενδιαφέροντας διάλογος.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αικατερίνη Πολίτη από το Νομό Λευκάδας, που είναι Εισηγήτρια.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΟΛΙΤΗ (Νομός Λευκάδας - Εισηγήτρια): Όπως σε κάθε ζωντανό οργανισμό έτσι και στον άνθρωπο υπάρχει ένας βιολογικός διαχωρισμός, που ξεχωρίζει το θηλυκό από το αρσενικό γένος. Όμως, ξεκινώντας από αυτό, έχει δημιουργηθεί πλήθος διακρίσεων και ανισοτήτων κοινωνικού και πολιτικού χαρακτήρα, φτάνοντας σε ένα σημείο ανωτερότητας ή κατωτερότητας του ενός φύλου σε σχέση με το άλλο. Σε όλες τις κοινωνίες, ανεξάρτητα από τη δομή και την οργάνωσή τους, διακρίνεται η κυριαρχία των ανδρών, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό. Στο φαινόμενο αυτό, έχουν πολλές φορές στο παρελθόν ανπιταχθεί Γυναικεία Κινήματα, μέσα από αγώνες πολλών μορφών, που διήρκεσαν πολλά χρόνια και οι οποίοι συνεχίζονται ακόμη και σήμερα, χωρίς, όμως, να έχει επιτευχθεί πλήρης εξάλειψη του φαινομένου. Είναι φανερό, πως με το πέρασμα των αιώνων, η θέση της γυναίκας έχει βελτιωθεί σημαντικά, σε σχέση με παλαιότερες εποχές, αλλά δεν έχει γίνει πλήρης εξίσωσή της με τον άνδρα και παραμένει υποδεέστερη σε πολλούς τομείς της κοινωνικής

της ζωής. Τα αίτια του φαινομένου είναι πολλά και δίχως να γίνεται αντιληπτό, από πολύ μικρή ηλικία, γεννιούνται διακρίσεις ανάμεσα στα δύο φύλα.

Πρώτα απ' όλα, το εκπαιδευτικό υλικό των τάξεων του Νηπιαγωγείου και των μικρότερων τάξεων του Δημοτικού, περιέχει κείμενα, στα οποία η θέση της γυναίκας και του άνδρα διαχωρίζεται. Συνήθως, προβάλλουν τη γυναίκα ως αυτή που μένει στο σπίτι να φροντίζει την οικογένεια και να ασχολείται με το νοικοκυριό. Παράλληλα, στερεότυπες αντιλήψεις, που έχουν μείνει από το παρελθόν, θεωρούν το γυναικείο φύλο ως ακατάλληλο για την ενασχόληση με ορισμένα επαγγέλματα, τα οποία θεωρούνται κατ' εξοχήν ανδρικά. Η ενασχόληση της γυναίκας με τις χειρωνακτικές εργασίες δεν φαίνεται να προτιμάται ιδιαίτερα και όταν αυτή υπάρχει, γίνεται υπό τα κοροϊδευτικά σχόλια του «ισχυρού» φύλου. Ταυτόχρονα, η γυναίκα που εργάζεται σε τομείς με επικεφαλής άνδρες, γίνεται αντικείμενο χειραγώγησης, παρενοχλείται τις περισσότερες φορές, σεξουαλικά, αντιμετωπίζει διακρίσεις και πολλές φορές, κρίνεται με βάση την εξωτερική της εμφάνιση, πράγμα που τη φέρνει σε μειονεκτική θέση.

Ένα άλλο σοβαρό πρόβλημα, που αντιμετωπίζει η γυναίκα στον εργασιακό τομέα, είναι η δυσκολία προαγωγής και κατάληψης υψηλόβαθμων θέσεων. Αυτό οφείλεται, συνήθως, στο ότι, πολλές φορές, παίρνουν άδεια μητρότητας και λείπουν από το χώρο εργασίας αρκετό καιρό, με αποτέλεσμα να μειώνεται η παραγωγικότητα και η θέλησή τους για εργασία.

Για τους προαναφερθέντες λόγους, τα γυναικεία δικαιώματα καταπατούνται και υπάρχει σεξιστική αντιμετώπιση από το αντίθετο φύλο, που εξηγείται εύκολα, δεδομένης της ανδροκρατικής δομής και οργάνωσης της Ελλάδας. Η κοινωνική ανισότητα των δύο φύλων είναι κοινωνικό πρόβλημα και χρειάζεται άμεση αντιμετώπιση, διότι παρ' όλο που το Σύνταγμα της Ελλάδος, ορίζει ρητά ότι όλοι οι Έλληνες και οι Ελληνίδες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου και έχουν τα ίδια δικαιώματα στον εργασιακό τομέα, τις περισσότερες φορές, αυτά τα δικαιώματα καταπατούνται. Γι' αυτό πρέπει να αρχίσουν να εφαρμόζονται οι νόμοι που έχουν θεσπιστεί από τη Βουλή, που προβλέπουν ότι οι γυναίκες και οι άνδρες έχουν τα ίδια δικαιώματα στον εργασιακό χώρο. Πρέπει το όριο συνταξιοδότησης να είναι το ίδιο και για τους δύο και να έχουν τα ίδια προνόμια, να μην τις κακομεταχειρίζονται και να μη λαμβάνουν υπόψη την οικογένειά τους, εάν είναι μητέρες.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Σας ευχαριστώ για την ενδιαφέρουσα εισήγησή σας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, κυρία Ιωάννα Λουμάνη, από το Νομό Αιτωλοακαρνανίας.

ΙΩΑΝΝΑ ΛΟΥΜΑΝΗ (Νομός Αιτωλοακαρνανίας): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε και αγαπητοί συνάδελφοι Βουλευτές, κάνοντας μία αναδρομή στο παρελθόν, θα παρατηρήσουμε πως η γυναίκα ήταν κατώτερη του άνδρα σε όλους τους τομείς. Ο άνδρας θεωρείτο ανώτερος από αυτήν και είχε το δικαίωμα να κάνει ό,τι ήθελε. Αρχικά, η γυναίκα θα έπρεπε να φροντίζει την οικογένεια και τα παιδιά της, να βοηθά στο νοικοκυριό και δεν είχε καθόλου χρόνο για τον εαυτό της. Έπειτα, δεν είχε το δικαίωμα να πηγαίνει στο σχολείο και να συμμετέχει σε διάφορες κοινωνικές εκδηλώσεις και φυσικά, απαγορευόταν να εργαστεί. Η εργασία ήταν προνόμιο του άνδρα. Ερχόμενοι, λοιπόν, στο παρόν, η γυναίκα εξακολουθεί να είναι κατώτερη του άνδρα, όχι βέβαια, στον ίδιο βαθμό με παλαιότερα, ωστόσο, στο χώρο της εργασίας εξακολουθεί να υπάρχει ρατσισμός απέναντι στις γυναίκες.

Όσες εργαζόμενες γυναίκες είναι μικρές σε ηλικία είτε ανύπαντρες, είτε χωρισμένες, αντιμετωπίζονται αρκετά ρατσιστικά από τους άντρες αλλά και από τον περίγυρο. Θεωρούνται ανίκανες να διευθύνουν μια εταιρεία και να ανταπεξέλθουν στις εργασιακές απαιτήσεις.

Επίσης, η εγκυμοσύνη θεωρείται λόγος αποστασιοποίησης της γυναίκας από τον χώρο της εργασίας.

Τέλος, οι αμοιβές είναι υψηλότερες στους άντρες από ό,τι στις γυναίκες. Ο χαμηλός μισθός που δίνεται στις γυναίκες είναι ένδειξη κατωτερότητας. Έτσι, παρατηρούμε πως παρόλο που οι εποχές έχουν αλλάξει, η γυναίκα εξακολουθεί να θεωρείται κατώτερη του άντρα, πράγμα που δεν είναι σωστό και δίκαιο για τα δεδομένα της εποχής.

Ευχαριστώ πολύ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Ευχαριστούμε πολύ. Συνεχίζουμε τη διαδικασία μας.

ΕΛΕΝΗ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΝΤΟΚΟΥ (Ν. Αττικής – Συμπροεδρεύουσα της επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Τσιούλου Πετρούλα από το Νομό Ευρυτανίας.

ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΤΣΙΟΥΛΟΥ (Νομός Ευρυτανίας): Κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές.

Η ισότητα των δύο φύλων ήταν και θα είναι ένα αμφιλεγόμενο θέμα. Ακόμα και στον 21^ο αιώνα στον οποίο βρισκόμαστε, μπορούμε να εντοπίσουμε κάποια στοιχεία ρατσισμού κυρίως εις βάρος των γυναικών. Όσον αφορά την ισότητα στον εργασιακό τομέα, θεωρώ ότι πρέπει να υπάρχουν ίσες ευκαιρίες και ίση μεταχείριση μεταξύ ανδρών και γυναικών. Ωστόσο πιστεύω ότι ταυτόχρονα πρέπει να υπάρχουν και ορισμένες εξαιρέσεις, καθώς η ίδια η φύση τις δημιουργεί.

Συγκεκριμένα η ισότητα θα πρέπει να υπάρχει σε θέματα, όπως οι συνθήκες εργασίας που θα πρέπει να είναι ευνοϊκές, τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες, καθώς επίσης η αμοιβή, που θα πρέπει να αποφασίζεται με βάση τα προσόντα, τις γνώσεις, τις ώρες εργασίας και όχι του φύλου, και τέλος η πρόσβαση στην απασχόληση που θα πρέπει να γίνεται με ίσα κριτήρια και ίδιες διαδικασίες.

Παρόλα αυτά, κάποιες γυναίκες λόγω της μητρότητας υποβαθμίζονται αρκετά. Κατά τη γνώμη μου, μια εργαζόμενη μητέρα θα πρέπει να δουλεύει λιγότερες ώρες και να αμείβεται αντίστοιχα, να παίρνει περισσότερες

άδειες για την καλύτερη φροντίδα της οικογένειας, αλλά και να συνταξιοδοτείται σε μικρότερη ηλικία, χωρίς αυτό να συνεπάγεται μειωμένη σύνταξη.

Αξιοσημείωτο θα είναι το γεγονός, ότι η κακομεταχείριση των γυναικών πρέπει να πάψει άμεσα. Δεν είναι λίγα τα περιστατικά κάποιων γυναικών που οι εργοδότες τους τις επέπλητταν κάθε φορά που ήταν έγκυες, κυρίως στον ιδιωτικό τομέα, καθώς ας μην ξεχνάμε ότι αποκτούν άλλα δικαιώματα οι εργαζόμενες μητέρες.

Εν κατακλείδι, συχνά παρατηρούμε να επιλέγονται και να προτιμώνται για κάποια θέση οι ανύπαντρες γυναίκες και όχι οι παντρεμένες, κάτι που θα πρέπει να μας κάνει να αναρωτηθούμε, γιατί συμβαίνει αυτό.

Ευχαριστώ πολύ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Δέσποινα Αρβανιτάκη από Α΄ Θεσσαλονίκης.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Η ισότητα των φύλων αναγνωρίζεται ως θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα. Για να φτάσουμε σ' αυτή την αναγνώριση εκ μέρους του ΟΗΕ, και άλλων διεθνών οργανισμών, απαιτήθηκαν πολύμορφοι και πολυετείς αγώνες του φεμινιστικού κινήματος, ήδη από τα τέλη του 19ου αιώνα.

Ο 20^{ός} αιώνας σημαδεύτηκε θετικά από τους αγώνες για την ισότητα των γυναικών στις ανεπτυγμένες χώρες. Η ισότητα ανδρών και γυναικών περιβλήθηκε με το κύρος της συνταγματικής διάταξης, όπως και η ίση αμοιβή για ίση εργασία.

Επίσης, η προστασία της μητρότητας διαπέρασε το θεσμικό πλαίσιο, ιδιαίτερα την εργατική νομοθεσία. Ωστόσο, οι αντιφάσεις του συστήματος, η χρόνια οικονομική υστέρηση και η ανυπαρξία δομών συνετέλεσαν στο να παραμείνουν ανισότητες λόγω φύλου, στην πράξη.

Στις μέρες μας, πρέπει πρώτα απ' όλα να υπερασπιστούμε το αναφαίρετο δικαίωμα των γυναικών στην εργασία, ανάλογα με τις ιδιαίτερες κλίσεις, τα ταλέντα και τα ενδιαφέροντά τους. Η εργασία, πρέπει να εξασφαλίσει τα μέσα βιοπορισμού και την κοινωνική ασφάλιση, καθώς και τις δυνατότητες επαγγελματικής ανέλιξης, εξέλιξης και κατάρτισης, καθώς και κοινωνικής αναγνώρισης.

Η εργασία για τις γυναίκες αποτελεί το θεμέλιο λίθο της αυτοδιάθεσης και του αυτοπροσδιορισμού τους. Η ευελιξία της αγοράς εργασίας, καθώς και η περιφρόνηση των ρυθμιστικών κανόνων και πλαισίων, επιτείνουν το χάος και την αυθαιρεσία της εργοδοσίας, σε μια αγορά που είναι γεμάτη ανισότητες εις βάρος των γυναικών. Άνιση αμοιβή για ίσης αξίας εργασία, κατά φύλο διαχωρισμός, δυσκολία ανάδειξης σε θέσεις ευθύνης, αντίληψη για την προσωρινότητα και συμπληρωματικότητα της γυναικείας εργασίας.

Όσον αφορά τις προτάσεις της παρούσας Οδηγίας, με βρίσκουν απόλυτα σύμφωνη. Θα ήθελα, όμως, να προσθέσω κάτι το οποίο θεωρώ πως δεν αναφέρεται επαρκώς. Θα πρέπει οι εργοδότες όσον αφορά μια νέα πρόσληψη, να μην κρίνουν στην επιλογή του εργαζόμενου με βάση το φύλο. Συχνά διακρίνουμε τέτοιου είδους φαινόμενα, διότι οι εργοδότες θεωρούν πως μια γυναικεία πρόσληψη θα αποτελέσει «χάσιμο» για την εταιρεία, καθώς είναι ευρέως γνωστό πως οι γυναίκες λόγω εγκυμοσύνης, μητρότητας και ποικίλων οικογενειακών υποχρεώσεων δικαιούνται κάποιες υποχρεωτικές άδειες, καθώς και κάποιες μέρες αναγκαστικής απουσίας, π.χ. διότι αρρώστησε κάποιο τέκνο τους.

Κλείνοντας, υποστηρίζω πως έτσι η διάκριση σ' αυτόν τον τομέα εργασίας είναι απαραίτητο να εξαλειφθεί.

Ευχαριστώ πολύ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Είναι πάρα πολύ ενδιαφέρουσες, μέχρι στιγμής, όλες οι τοποθετήσεις. Βεβαίως, έχουν μέχρι στιγμής, εκφραστεί και τοποθετηθεί κορίτσια, θα είναι πολύ ενδιαφέρον να ακούσουμε και τι έχουν να πουν και τα αγόρια στην πορεία της κουβέντας.

Θα ήθελα, ακόμη να πω ένα πολύ μεγάλο «μπράβο», γιατί είστε μέσα στο χρόνο. Δυστυχώς, εμείς στη Βουλή των Ελλήνων έχουμε μια τάση, και το γνωρίζουν πολύ καλά εδώ πέρα και οι εργαζόμενοι στην Βουλή, να ξεπερνάμε το χρόνο μας. Εσείς, παιδιά, είστε μέσα στο χρόνο, θα ήθελα να σας δώσω συγχαρητήρια για αυτό.

Συνεχίζουμε τη διαδικασία.

ΕΛΕΝΗ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΝΤΟΚΟΥ (Ν. Αττικής – Συμπροεδρεύουσα της επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σπηλιωτοπούλου Θεοδώρα από τη Β΄ Πειραιά.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ (Β΄ Πειραιά): Αγαπητέ Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι Βουλευτές.

Είναι γεγονός πως το αίτημα για την ισότητα των δύο φύλων, το οποίο σήμαινε ουσιαστικά την καταξίωση και την αναβάθμιση του γυναικείου φύλου, διατυπώθηκε στα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Όταν μιλάμε για την ισότητα των δύο φύλων, δεν εννοούμε εξομοίωση και ισοπέδωση, δεν εννοούμε την ταύτισή τους, αλλά την επίδειξη σεβασμού, αναγνώρισης και την παροχή ίσων ευκαιριών και στα δύο φύλα.

Οι γυναίκες μέχρι 1983, ήταν θέματα θεσμικών διακρίσεων ως προς το φύλο, και δεν απολάμβαναν ίσα δικαιώματα με τους άντρες. Για να εξισωθούν τα δύο φύλα, πρέπει αρχικά να ενεργοποιηθεί κάθε γυναίκα προσωπικά, ώστε να διεκδικήσει και να διασφαλίσει τα δικαιώματά της, πρώτα μέσα στο οικογενειακό και οικείο της περιβάλλον.

Έπειτα, θα πρέπει να υπερισχύει η κρατική μέριμνα, ώστε να διασφαλίζεται στην πράξη η ισότητα των δύο φύλων, δηλαδή, η προστασία μητρότητας, διασφάλιση και προώθηση της γυναίκας στην εργασία και στην πολιτική, με συγκεκριμένα μέτρα. Επιπρόσθετα, χρειάζεται να κατέχουμε και να απαιτούμε παιδεία που θα καλλιεργεί το σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, ανεξάρτητα από το φύλο.

Κατόπιν, καλούμαστε οι νέοι να προάγουμε το ανθρωπιστικό μας πνεύμα ώστε να γίνει συνείδηση η αξία του ανθρώπου, ανεξάρτητα από το φύλο του.

Τέλος, πρέπει να προσδοκάμε γρήγορους ρυθμούς κοινωνικού μετασχηματισμού, θεσμική υποδοχή για ενίσχυση του κοινωνικού ρόλου της γυναίκας παράλληλα με τη μητρότητα ενώ η πατρότητα θα πρέπει να λάβει την πρέπουσα θέση.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Δερβέναγα Λυδία από την Α΄ Αθηνών.

ΛΥΔΙΑ ΔΕΡΒΕΝΑΓΑ (Α΄ Αθήνας): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, ο κύριος λόγος της παρουσίας μας εδώ είναι η ψήφιση του νομοσχεδίου μέσω του προβληματισμού και του διαλόγου που εμείς οι νέοι πρέπει να αναπτύξουμε με σκοπό την αναζήτηση λύσεων στο πρόβλημα των ανισοτήτων των δύο φύλων που κυριαρχούν στο χώρο της εργασίας και απασχολούν εδώ και πολλά χρόνια την ελληνική κοινωνία.

Οι γυναίκες βιώνουν την παραβίαση των δικαιωμάτων τους και την ανισότιμη αντιμετώπιση παρά την τυπική και θεσμική κατοχύρωση της ισονομίας. Αυτό, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν εξυπηρετεί κανέναν. Ούτε την ανεξαρτησία και την αυτονομία των γυναικών, αλλά ούτε και την οικονομία του κράτους.

Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν είναι η δυσμενής μεταχείριση εγκύων, η σεξιστική συμπεριφορά σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά εργασίας και οι άνισες αμοιβές. Παρά τις προσπάθειες της διεθνούς σύμβασης για την επίτευξη της ισότητας των δύο φύλων, αλλά και της Γενικής Γραμματείας Ισότητας με την υλοποίηση ενός νέου Μνημονίου με στόχο την κινητοποίηση των επιχειρήσεων και τη συνεργασία ιδιωτικού και δημόσιου τομέα πάνω στο θέμα αυτό, η άνιση αντιμετώπιση των δύο φύλων στον κλάδο της απασχόλησης παραμένει ένα μεγάλο πρόβλημα που χρήζει άμεσης αντιμετώπισης.

Απαιτείται πρωτίστως τα κράτη να διασφαλίσουν επαρκείς πόρους για την ανεξαρτησία των εθνικών φορέων προώθησης της ίσης μεταχείρισης και των ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες, καθώς οι υποθέσεις που φτάνουν στο Συμβούλιο Ισότητας των δύο φύλων, στο Συνήγορο του Πολίτη, αλλά και σε άλλους κυβερνητικούς και μη φορείς ακτινογραφούν τις παθογένειες της ελληνικής αγοράς εργασίας.

Η Ελλάδα καθυστερεί να μεταφέρει στο εσωτερικό Δίκαιο τις Κοινοτικές Οδηγίες για την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών και δεν χρησιμοποιεί τα εργαλεία που της παρέχονται από την ευρωπαϊκή έννομη τάξη.

Στην πολιτική κοινότητα οι εθνικές πολιτικές που άπτονται ζητημάτων ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην απασχόληση, θα πρέπει να εναρμονιστούν με τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις και η εσωτερική νομοθεσία με το κοινοτικό κεκτημένο.

Η πολιτεία από τη μεριά της θα πρέπει να συμβάλει στη δημιουργία και την τήρηση νόμων που θα προστατεύουν τα δικαιώματα των γυναικών.

Θα ήθελα να εκφράσω την άποψη ότι συμφωνώ με το προτεινόμενο για ψήφιση νομοσχέδιο. Ωστόσο, καθώς η υπογεννητικότητα αποτελεί χαρακτηριστικό της χώρας μας, οι νέες γυναίκες θα έπρεπε να ενθαρρύνονται να κάνουν παιδιά και όχι να φοβούνται πως η μητρότητα θα τους στερήσει το δικαίωμα στην εργασία, όπως συμβαίνει στις μέρες μας.

Γι' αυτό θεωρώ πως στο άρθρο 3 στην παρ. 4 του νομοσχεδίου θα πρέπει να προστεθεί η άμεση ανάγκη για την τηλεργασία, που δίνει τη δυνατότητα στις πολύτεκνες, κυρίως, μητέρες να εργάζονται τις ώρες που επιθυμούν και στον χώρο που επιθυμούν ενώ παράλληλα θα μεγαλώνουν τα παιδιά τους.

Το κράτος θα πρέπει να εφαρμόσει μια κοινωνική πολιτική, ώστε να μπορούν να εργάζονται και οι δύο γονείς, όπως η δημιουργία ακόμη περισσότερων Δημοτικών Σταθμών που θα δέχονται παιδιά και μικρότερης ηλικίας από ό,τι σήμερα, παιδικό σταθμοί και στο χώρο εργασίας, όπου είναι εφικτό, ωράρια εργασίας ίδια με τα ωράρια του σχολείου για τον έναν από τους δύο γονείς και ελαστικό ωράριο όταν εργάζονται και οι δύο γονείς.

Επιπλέον, στο προκείμενο νομοσχέδιο κρίνεται αναγκαίο να δημιουργηθεί νέο νομικό πλαίσιο, που θα διευκολύνει του εργαζόμενους και, κυρίως, τις γυναίκες που έχουν υπό την ευθύνη τους την φροντίδα ηλικιωμένων ανθρώπων, διότι ποτέ δεν πρέπει να ξεχνάμε την τρίτη ηλικία.

Τελειώνοντας, πιστεύω πως με το νομοσχέδιο θα έπρεπε να τεθούν παραδειγματικές κυρώσεις σε εκείνους που θέλουν να συντηρούν στερεότυπα από το παρελθόν και να μην προσλαμβάνουν ή να απολύουν γυναίκες και να τις αντικαθιστούν με άνδρες ίδιων γνώσεων και ικανοτήτων.

Δεν μπορεί κανείς παρά να είναι ικανοποιημένος όταν διαπιστώνει ότι στην αρχή του 21^{ου} αιώνα γίνεται λόγος για την ανάγκη ενός νέου κοινωνικού συμβολαίου όσον αφορά τα φύλα, σύμφωνα με το οποίο η ισότητα ανδρών και γυναικών στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα θα αναγνωρίζεται από την κοινωνία ως προϋπόθεση δημοκρατίας, εγγύηση ατομικής αυτονομίας και ελευθερίας και θα εκφράζεται σε όλες τις πολιτικές του κράτους μας. Σας ευχαριστώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ. Ήταν πολύ ενδιαφέρουσες οι προτάσεις που έκανες και πολύ συγκεκριμένες. Συνεχίζουμε τη διαδικασία.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Μείκόπουλος Θωμάς από το Νομό Μαγνησίας.

ΘΩΜΑΣ ΜΕΪΚΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Μαγνησίας): Αγαπητοί συνάδελφοι, είναι αδύνατον να μη συμφωνήσουμε ότι και στη σημερινή κοινωνία οι ίσες ευκαιρίες μεταξύ ανδρών και γυναικών δεν έχουν εφαρμοστεί ή είναι, τουλάχιστον, ανεδαφικές.

Οι γυναίκες στη χώρα μας κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης τους σταματούν τη δουλειά έως ότου να γεννήσουν και να φτάσει το παιδί σε μια συγκεκριμένη ηλικία. Ωστόσο, επιστρέφουν στη δουλειά τους χωρίς να αντιμετωπίσουν κανένα πρόβλημα.

Αναντίρρητα, η κάθε μορφή έμμεσης ή άμεσης διάκρισης μεταξύ των φύλων είναι κατακριτέα. Είναι γνωστό ότι στη σημερινή εποχή μπορούμε να είμαστε περήφανοι για την πρόοδο μας στα τεχνολογικά και στα επιστημονικά επιτεύγματα. Όμως, δε μπορούμε να είμαστε τόσο περήφανοι για την βελτίωση της κοινωνίας μας στον ηθικοπνευματικό τομέα.

Γι αυτό θεωρώ ότι οποιαδήποτε παραβίαση των δικαιωμάτων των ανθρώπων δεν είναι δεκτή και από τα δύο φύλα, γιατί μην ξεχνάμε ότι ίσως θύματα μπορεί να είναι και οι ίδιοι οι άνδρες.

Τέλος, εμείς οι νέοι θα πρέπει να πάρουμε τη ζωή στα χέρια μας και να θέσουμε τα θεμέλια για μια νέα κοινωνία και έναν νέο κόσμο, όπου οι διακρίσεις όλων των ειδών και ιδιαίτερα μεταξύ των ανδρών και των γυναικών, γιατί είμαστε όλοι άνθρωποι, να μην υπάρχουν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Πραγματικά, ήταν πολύ ενδιαφέρον το να ακούσουμε μια διαφορετική οπτική στο θέμα της ισότητας των δύο φύλων. Γι αυτό είπα και προηγουμένως ότι θα είχε ενδιαφέρον να ακούσουμε και από ένα αγόρι το πώς βλέπει τα πράγματα, γιατί όντως τα πράγματα και οι θεσμοί έχουν αλλάξει από την εποχή των γονιών μας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Μπάκολης Νικόλαος από το Νομό Κερκύρας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΚΟΛΗΣ (Νομός Κερκύρας): Κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα να προτείνω κάποιες προσθήκες βάσει των άρθρων του νομοσχεδίου που έχω διαβάσει, που πιστεύω ότι είναι υπέρ και των ανδρών και των γυναικών, αντίστοιχα.

Στο άρθρο 2, θέλω να προτείνω την προσθήκη, ότι για την πρόσληψη ενός άνδρα ή μιας γυναίκας θα έπρεπε να υπάρχουν κοινωνικά κριτήρια, που θα περιλάμβαναν τη μόρφωση όσο και την οικογενειακή κατάσταση του ατόμου.

Στο άρθρο 5, κεφάλαιο Β', είναι κάτι που υπάρχει σε άλλα μέρη της Ευρώπης, δηλαδή, η ανταποδοτική σύνταξη, που δεν υπάρχει στην Ελλάδα. Δεν θεωρώ δίκαιο κάποιο άτομο που έχει δουλέψει κάποια χρόνια, αλλά δεν τα έχει συμπληρώσει ώστε να δικαιούται σύνταξη, να μην πάρει καθόλου σύνταξη.

Στο άρθρο 5 στην παρ. 3 εδάφιο α', θα ήθελα να μιλήσω για τις ατομικές συμβάσεις, που είναι πολύ συχνές στις μέρες μας και οι οποίες, κατά κάποιον τρόπο, καταστρατηγούν βασικά και θεμελιώδη δικαιώματα. Πιστεύω ότι όταν γίνεται μια τέτοια σύμβαση, από την αρχή θα πρέπει να υπάρχουν κανόνες, που θα είναι πακέτο με τις ατομικές συμβάσεις.

Επίσης, στο άρθρο 11, θα ήθελα να προτείνω κάτι για τις επιχειρήσεις που απασχολούν προσωπικό άνω των 20 ατόμων. Πιστεύω ότι θα έπρεπε να υπάρχει μια αναλογία. Π.χ. ανά 20 άτομα να υπάρχει 30% του ετερόφυλου φύλου, δηλαδή, στους 20 άνδρες να υπάρχουν 6 γυναίκες. Αυτό σίγουρα δεν είναι τόσο δίκαιο, αλλά αποτελεί έναν δρόμο ώστε να φθάσουμε ως εκεί.

Στο άρθρο 16, πιστεύω ότι πατρότητα είναι πολύ παρεξηγημένη από τις γυναίκες και θα έπρεπε να τη βλέπουν με μεγαλύτερη σεβασμό, γιατί και οι άντρες έχουν το δικαίωμα να είναι με το παιδί τους, όχι μόνο επειδή η γυναίκα το φέρνει στον κόσμο να έχει περισσότερα προνόμια.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Θεωρώ ότι έχεις απόλυτο δίκιο. Όντως η πατρότητα είναι παρεξηγημένη. Πιστεύω, όμως, ότι οι νέοι μπαμπάδες, αλλά και τα νέα παιδιά που γίνονται πατεράδες, συμμετέχουν πάρα πολύ ενεργά στην ανατροφή των παιδιών. Μακάρι αυτό το πράγμα να προχωρήσει πολύ περισσότερο.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Μπιργάλιας Κωνσταντίνος από την Β' Αθήνας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΙΡΓΑΛΙΑΣ (Β' Αθηνών): Στην αρχή αναφέρθηκε ότι θα πρέπει να υπάρχουν και κάποιες γυναίκες ή κάποιοι άνδρες ανάλογα με τις θέσεις, ότι υπάρχει τέτοιος νόμος, η ποσόστωση νομίζω.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Ποσόστωση λέγεται αυτό ακριβώς, το οποίο πρότεινε ο προηγούμενος ομιλητής.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΙΡΓΑΛΙΑΣ (Β' Αθήνας): Νόμιζα ότι υπάρχει ήδη, απλά δεν γίνεται με σωστό τρόπο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Υπάρχει ποσόστωση σε άλλες διαδικασίες, σε άλλες λειτουργίες, όχι, όμως, όσον αφορά τον εργασιακό τομέα, όχι όσον αφορά τις προσλήψεις. Δηλαδή, δεν ισχύει ότι πρέπει να υπάρχει ένα ποσοστό ενός φύλου. Αυτό δεν ισχύει στον εργασιακό τομέα, όμως, ισχύει σε άλλες λειτουργίες και σε άλλους τομείς. Έχεις δίκιο – ήθελα και εγώ να το πω – ότι ποσόστωση λέγεται αυτό ακριβώς, το οποίο περιέγραψε ο προηγούμενος ομιλητής μας.

ΕΛΕΝΗ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΝΤΟΚΟΥ (Ν. Αττικής – Συμπροεδρεύουσα της επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Σαλμιδής Φίλιππος από την Α' Θεσσαλονίκης.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΣΑΛΜΙΔΗΣ (Α' Θεσσαλονίκης): Θα ήθελα αρχικά να κάνω λόγο γι' αυτό που ανέφεραν οι προηγούμενοι ομιλητές, τη συνταγματική κατοχύρωση. Αυτό ισχύει βέβαια, κατοχυρώνεται η ισότητα των δύο φύλων, αλλά γι' αυτό υπάρχει ο νόμος για να ελέγχει την τήρηση του νόμου.

Όπως είπαν και οι προηγούμενοι ομιλητές, όταν μιλάμε για ισότητα δεν πρέπει να εννοούμε και ισοπέδωση. Γιατί η ισότητα με την ολοκληρωτική της έννοια θα μπορούσε να είναι και ένας νόμος, ο οποίος θα έλεγε ότι με 35 χρόνια υπηρεσία, 65 χρονών, εκτός αν έχεις κάποιο πρόβλημα υγείας, να μην υπάρχει μείωση του ωραρίου. Βέβαια, αυτό θα ήταν ισοπέδωση, δηλαδή, εγώ δε μπορώ να φανταστώ όλους τους ανθρώπους,

άνδρες, γυναίκες, τους πάντες, να δουλεύουν 35 χρόνια και στα 65 να πρέπει να βγαίνουν στη σύνταξη. Γιατί, ακριβώς, υπάρχουν βιολογικές διαφορές. Ανάμεσα σε έναν άνδρα και μια γυναίκα υπάρχει φυσική διαφορά. Οπότε στα θέματα αυτά υπάρχει μια καθ' αναλογία ισότητα, θα έλεγα. Για παράδειγμα, ένας άνδρας ποτέ δε θα χρειαστεί άδεια τοκετού.

Νομίζω ότι στη δημόσιο υπάρχουν ελάχιστες περιπτώσεις διακρίσεων. Εκεί που εστιάζεται το πρόβλημα είναι στον ιδιωτικό τομέα. Εκεί τα κριτήρια τα δίνει ο εργοδότης. Ο εργοδότης στον ιδιωτικό τομέα όταν προσλαμβάνει μια γυναίκα σε περίοδο εγκυμοσύνης χάνει εισόδημα. Εκεί, πρέπει να επέμβει το δημόσιο και να δώσει κάποιο κίνητρο. Δυστυχώς οι εργοδότες έχουν σαν μοναδικό κίνητρο το κέρδος. Άρα, εκεί πρέπει να υπάρξει μέριμνα.

Θα ήθελα να μας δοθεί μια ερμηνεία του άρθρου 10, γιατί περί αυτού νομίζω ότι πρόκειται. Θα πρέπει στον ιδιωτικό τομέα να υπάρχει το αντίστοιχο αντίκρισμα για τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, για το κέρδος το οποίο χάνουν. Εμείς μπορεί να λέμε για την ισότητα, αλλά ένας επιχειρηματίας που ως σκοπό έχει μόνο το κέρδος, δεν θα τον ενδιαφέρει αυτό.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΙΓΑΛΑΣ (Μέλος της Επιτροπής του προγράμματος): Για να μην γίνει παρανόηση, αν είδατε στον τίτλο του σχεδίου νόμου δεν υπάρχει Ισότητα Φύλων, επομένως είναι λάθος κατεύθυνση αν συζητάμε για ισότητα φύλων, μιλάμε για Ισότητα της Αρχής των Ίσων Ευκαιριών. Άρα, μιλάμε για ισότητα στις ευκαιρίες, ισότητα όσον αφορά τα ανθρώπινα και τα άλλα δικαιώματα, αλλά όχι ισότητα των φύλων.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Πάνω σ' αυτό που είπε ο Φίλιππος, στο δημόσιο τομέα, απ' όσο ξέρουμε, όταν μια γυναίκα είναι έγκυος και αναγκαστικά αποχωρεί την εργασία της, απουσιάζει και έπειτα από τον τοκετό, νομίζω περίπου για ένα χρόνο, και πληρώνεται. Στον ιδιωτικό τομέα η διαφορά είναι ότι μπορεί να απουσιάζει, πολλές φορές χωρίς να πληρώνεται αυτά που δικαιούται. Είναι αυτό που είπε ο συνάδελφος μου ότι ο εργοδότης ενδιαφέρεται μόνο πώς θα κερδίσει χρήματα, γι' αυτό τις περισσότερες φορές επιλέγονται άνδρες αντί για γυναίκες για συγκεκριμένες εργασίες.

ΛΥΔΙΑ ΔΕΡΒΕΝΑΓΑ (Α΄ Αθήνας): Εάν μου επιτρέπεται να διαφωνήσω σ' αυτό, χωρίς να είμαι απόλυτη. Απλά πιστεύω πως ιδιαίτερα στον ιδιωτικό τομέα ο εργοδότης φοβάται πιο πολύ ότι η έγκυος γυναίκα μπορεί να τον καταγγείλει, γιατί δεν της έδωσε το περιθώριο που απαιτείται για να μεγαλώσει το μωρό ή γιατί δεν την πλήρωσε. Δηλαδή, νομίζω ότι αυτό συνήθως αποφεύγεται.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Πιστεύω ότι πολλές φορές υπάρχει και ο φόβος να χάσουν τη δουλειά τους, δηλαδή να απολυθούν. Επίσης, οι γυναίκες δεν κερδίζουν τις περισσότερες φορές σε δικαστικούς αγώνες, ίσως γιατί ο εργοδότης έχει κάποιες «άκρες» ή επειδή μπορεί να βρει κάποια παράθυρα στο νόμο. Εν τέλει καταφέρνει να νικήσει τον εργαζόμενο, ο οποίος μπορεί να απολυθεί ή να μην πάρει χρήματα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Το θέμα, το οποίο θίγεται, είναι ένα από τα πιο σοβαρά νομίζω, το οποίο αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα οι γυναίκες που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα. Έχεις απόλυτο δίκιο ότι οι γυναίκες που εργάζονται στο δημόσιο τομέα χαιρούν μιας πολύ μεγαλύτερης προστασίας, όσον αφορά το ζήτημα της μητρότητας, του τοκετού, τις άδειες λοχείας, η οποία και βεβαίως είναι πολύ μεγαλύτερη και συνεχίζουν να πληρώνονται με τις ίδιες αποδοχές.

Έχετε δίκιο παιδιά ότι υπάρχει μια αδικία, αν μπορούμε να πούμε, όσον αφορά τις γυναίκες που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα, για τις οποίες η άδεια είναι και πολύ μικρότερη. Υπάρχουν τώρα κάποιες δυνατότητες να πάρουν μεγαλύτερη άδεια, αλλά να πληρώνονται από τον ΟΑΕΔ, όχι από την επιχείρηση, εξ όσων γνωρίζω. Σε κάθε περίπτωση, σαφέστατα το πλαίσιο που αφορά στη μητρότητα στον ιδιωτικό τομέα εξασφαλίζει πολύ λιγότερα πράγματα για αυτές τις γυναίκες απ' ό,τι το αντίστοιχο νομικό πλαίσιο για τις γυναίκες στο δημόσιο τομέα.

Εγώ θα συμφωνήσω με αυτό το οποίο λέτε. Πραγματικά πιστεύω ότι πρέπει να δούμε με πολύ μεγαλύτερη ευαισθησία και τις γυναίκες που δουλεύουν στον ιδιωτικό τομέα. Μπορούμε να κάνουμε πολύ περισσότερα πράγματα, όσο δύσκολες και αν είναι οι συγκυρίες. Νομίζω ότι η μητρότητα αποτελεί το πιο ιερό πράγμα και ειδικά για τη χώρα μας το ζήτημα το οποίο έθεσε κάποιος από τους ομιλητές, το θέμα της υπογεννητικότητας είναι πάρα πολύ σημαντικό. Στην πρόσφατη απογραφή που έγινε είδαμε ότι ο πληθυσμός της Ελλάδας έπεσε. Οφείλουμε, λοιπόν, να βοηθήσουμε τις γυναίκες να τεκνοποιούν περισσότερο, με πολύ λιγότερα άγχη, να είναι πολύ καλύτερο το πλαίσιο, το οποίο θα τις υποστηρίξει όσον αφορά το εργασιακό τους περιβάλλον, τον εργασιακό τους χώρο.

Αυτό νομίζω είναι κάτι πολύ θετικό, το οποίο βγαίνει απ' όλες τις ομιλίες μέχρι στιγμής, όλων των παιδιών, ότι χρειάζεται μια στήριξη σ' αυτόν τον τομέα. Είμαι σίγουρη ότι οι μαμάδες των περισσότερων από εσάς εργάζονται, το έχετε ζήσει και εσείς, το ζείτε, το πόσο δύσκολα τα βγάζουν πέρα οι μητέρες που πρέπει να είναι και στο επάγγελμά τους καλές, αλλά και απέναντί σας να είναι πολύ σωστές. Είναι κάτι πάρα πολύ δύσκολο. Κρατάμε, όμως, αυτό ίσως ως το πιο σημαντικό απ' όσα έχουν βγει από την ομιλία σας μέχρι στιγμής.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΚΟΛΗΣ (Νομός Κέρκυρας): Πιστεύω ότι υπάρχουν νόμοι που προστατεύουν τον κάθε εργαζόμενο. Απλώς, το πρόβλημα του Ελληνικού κράτους είναι στην απονομή της δικαιοσύνης. Υπάρχει μεγάλη γραφειοκρατία με αποτέλεσμα οι εργαζόμενοι να χάνουν το δίκιο τους και δε μπορούν να το διεκδικήσουν. Στην ουσία όταν πας να διεκδικήσεις το δίκιο σου υπάρχει τόσο μεγάλος χαμός που δε συμφέρει να το διεκδικήσεις. Πιστεύω ότι όταν μειωθεί η γραφειοκρατία θα είμαστε πιο αξιοκρατικοί.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Αγαπητέ Έφηβε Βουλευτή, έθεσες ένα από τα πιο σοβαρά ζητήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική πολιτεία. Το θέμα του κατά

πόσο εφαρμόζονται οι νόμοι και το κατά πόσο μπορεί ένας εργαζόμενος πολίτης να διεκδικήσει και να βρει το δίκιο του. Δηλαδή, κατά πόσο όλοι οι αυτοί οι νόμοι που λέμε ότι εδώ τους ψηφίζουμε, εφαρμόζονται στην πράξη; Αυτό είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα και σε αυτό νομίζω ότι πρέπει να επικεντρωθούμε. Δυστυχώς, στην Ελλάδα σε πολύ μεγάλο βαθμό δεν συμβαίνει αυτό, αλλά το παλεύουμε για να γίνει. Είναι πολλές οι αγκυλώσεις και οι στρεβλώσεις.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής κυρία Παναγιωτίδου.

ΑΗΔΟΝΑ - ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ (Γερμανία): Κυρία Πρόεδρε, σε αυτό που είπατε και συγκεκριμένα για τους νόμους ότι υπάρχουν θα ήθελα να ρωτήσω ποιος φταίει για το ότι δεν τηρούνται. Αυτό ποιος θα έπρεπε να το αλλάξει; Ο πολίτης που ζει στο σπιτάκι του, που θα βγει έξω και θα λέει ότι πρέπει να αρχίσουμε να τηρούμε τους νόμους; Ποιος θα πρέπει να βάλει κάτω τα πράγματα και να πει ότι τώρα κάτι πρέπει να γίνει και κάτι πρέπει να αλλάξει; Αν συγκρίνω τη Γερμανία με την Ελλάδα θα ήθελα να επισημάνω ότι δεν υπάρχει καμία σχέση. Μπορεί εμένα προσωπικά, επειδή είναι η πατρίδα μου, να μου αρέσει να περνάω καλά εδώ, αλλά εάν συγκρίνουμε τη μια χώρα με την άλλη είναι το άσπρο και το κατάμαυρο. Ειλικρινά θέλω να σας πω ότι ήρθα στην Ελλάδα και φοβάμαι να κυκλοφορήσω στους δρόμους. Και μόνο ότι θα περάσω από το δρόμο με πράσινο φανάρι και παράλληλα θα περάσει και το αμάξι, αυτό μου λέει ότι η χώρα μας είναι εντελώς ανοργάνωτη. Θέλω να μου πείτε ποιος πρέπει να αλλάξει κάτι. Εμείς;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Είναι πολύ σωστά αυτά που ακούγονται και λέγονται. Νομίζω ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό το γεγονός ότι λέγονται στο χώρο της Βουλής και συγκεκριμένα σε συνεδρίαση αυτής της επιτροπής της «Βουλής των Εφήβων».

Αγαπητή Έφηβη Βουλευτή, έχεις απόλυτο δίκιο. Σαφέστατα φταίμε και εμείς οι πολιτικοί σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό και νομίζω στο μεγαλύτερο. Πιστεύω ότι πρέπει να μιλάμε ειλικρινά και όλοι μας να σας κοιτάμε στα μάτια. Σαφέστατα και το πολιτικό σύστημα έχει τεράστιες ευθύνες. Εάν όλοι οι πολίτες και ιδιαίτερα οι νέοι προσπαθήσουν ο καθένας από τη μεριά του να γίνει λίγο πιο σωστός, όλα θα πάνε πολύ καλύτερα. Βεβαίως οι κυβερνήσεις οφείλουν τις αποφάσεις που παίρνουν να είναι πολύ σωστές και να τις εφαρμόζουν.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να καλωσορίσουμε και την άλλη Προεδρο της Επιτροπής, κυρία Πέμη Ζούνη.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής κ. Σφακιανάκης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ (Νομός Ηρακλείου): Θα ήθελα να πω στην προηγούμενη ομιλήτρια ότι εμείς πολλές φορές πρέπει να αλλάξουμε νοοτροπία για να αλλάξουν και οι νόμοι. Επειδή ζει στη Γερμανία δεν σημαίνει ότι εκεί είναι τόσο «χάϊ» τα πράγματα όσο μπορεί να φαίνονται. Στην επαρχία τα πράγματα είναι καλύτερα από ό,τι είναι κάποιες φορές στην Αθήνα. Πρέπει να αλλάξουμε πρώτα νοοτροπία για να αλλάξουν και όλα τα υπόλοιπα. Εάν δεν αλλάξουμε νοοτροπία θα μένουμε συνεχώς πίσω.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής κ. Πατίλας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΤΙΛΑΣ (Νομός Αιτωλοακαρνανίας): Για το θέμα της νοοτροπίας, θα ήθελα να πω ότι μπορεί νοοτροπία να αλλάξουμε. Από τα πρόσφατα γεγονότα πολλοί κατέβηκαν στους δρόμους, αλλά η κυβέρνηση πέρασε και νόμους που ήταν αντίθετοι στο λαό. Εμείς αυτό που μπορούσαμε να κάνουμε το κάναμε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (PEMY) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Αγαπητοί Έφηβες και Έφηβοι Βουλευτές καλημέρα σας. Μπήκα σε ένα κρίσιμο σημείο της συζήτησης. Βάζετε θέματα που για το καθένα πρέπει να γίνει μια ολόκληρη συζήτηση. Αν θέλετε κρατήστε ένα σημείο από τον Γιώργο, που μόλις μίλησε, για το τι σημαίνει ακριβώς «αλλάζω νοοτροπία». Συγκεκριμένα αυτό που ειπώθηκε ότι εμείς αλλάξαμε νοοτροπία, μακάρι να γινόταν έτσι απλά. Τι σημαίνει «αλλάζω νοοτροπία» είναι ένα πάρα πολύ ωραίο θέμα που μπορεί να σκεφθείτε και να βγάλετε υποερωτήσεις. Άρα, να ελέγχεται κάθε φορά, άραγε άλλαξε νοοτροπία ή έγινε μια μικρή έκρηξη βεγγαλικού;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής κ. Πορφύρης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΟΡΦΥΡΗΣ (Βέλγιο): Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να προσθέσω ότι θεωρώ αυτή η αλλαγή νοοτροπίας είναι πολύ σχετική για να μπορεί να υπάρχει ισότητα των φύλων. Δηλαδή, όταν ο καθένας μέσα από την οικογένειά του ακούει διάφορα και φθάνει σε σημείο να μισεί τις γυναίκες ή το αντίθετο, θεωρώ ότι πρέπει από την οικογένεια τη στιγμή που κάποιος έρχεται στον κόσμο να έχει τη σωστή ανατροφή και να βλέπει τον άλλον όχι σε σχέση με το φύλο του, αλλά ως άνθρωπο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής κ. Μουστάκης.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ – ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ (Α΄ Αθήνας): Κυρία Πρόεδρε, είπατε πριν ότι τα πάντα εξαρτώνται από το πολιτικό σύστημα και αυτό είναι σωστό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Αγαπητέ Έφηβε Βουλευτή, είπα ότι σαφέστατα το πολιτικό σύστημα έχει τις ευθύνες του, αλλά πρέπει ο καθένας να αναλάβει και την προσωπική του ευθύνη.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ – ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ (Α΄ Αθήνας): Για εμένα θα πρέπει να γίνει εξίσωση του αριθμού γυναικών-ανδρών στο Κοινοβούλιο, γιατί η ίση συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων θα πρέπει να έχει και στο λαό μια επιρροή.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Αγαπητέ Έφηβε Βουλευτή, έχεις δίκιο και σε αυτό το θέμα. Βεβαίως αυτό είναι κάτι που δε μπορούμε εμείς να το αλλάξουμε, αλλά ο πολίτης που ψηφίζει. Η τοποθέτησή σου είναι πάρα πολύ σημαντική για αυτό το θέμα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής κυρία Παπάζογλου.

ΛΥΔΙΑ - ΕΥΤΕΡΠΗ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ (Νομός Ηρακλείου): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αξιότιμοι συν-βουλευτές, είναι κοινή γνώση ότι οι γυναίκες επί αιώνες αποτελούν θύματα διακρίσεων είτε εξαιτίας της μύικης υπεροχής των ανδρών είτε εξαιτίας ιστορικών και κοινωνικών συνθηκών και περιστάσεων, οι οποίες τις έθεσαν στο περιθώριο, ενώ επέτρεψαν στους άνδρες να αναδειχθούν και να ανελιχθούν στην κοινωνική πυραμίδα. Επομένως, εάν θέλουμε μια ριζική μεταβολή θα πρέπει να ξεκινήσει από τα σπλάχνα της ελληνικής κοινωνίας. Η παιδεία ως βασικός πυλώνας της κοινωνίας μας διαμορφώνει χαρακτήρες, προσωπικότητες και κοσμοθεωρίες. Οι δημοκρατικές ιδέες που προάγουν την ισότητα και την ισοτιμία οφείλουν να διακινούνται και να μεταλαμπαδεύονται στο σχολικό χώρο απαλλαγμένες από κάθε είδους ρατσισμό και προκατάληψη. Πέρα από τις διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου που με βρίσκουν απόλυτα σύμφωνη, θα ήθελα να προσθέσω ότι κύριος λόγος της διάκρισης σε βάρος των γυναικών είναι το ύψιστο λειτουργήμα του ανθρώπινου είδους που οι γυναίκες έχουν αναλάβει να διατελέσουν και δεν είναι άλλο από την τεκνοποιία.

Έτσι, θεωρώ ότι πρέπει να δοθούν συγκεκριμένα κίνητρα στους εργοδότες, ώστε να προσλαμβάνουν ίσον αριθμό γυναικών αλλά και ανδρών σε επαγγέλματα, στα οποία μπορούν να απασχοληθούν και τα δύο φύλα. Τι είδους κίνητρα τώρα; Ίσως κάποια επιδότηση –κρατική πάντοτε- η οποία θα χορηγείται και θα επιβραβεύει την αριθμητική ισοδυναμία ανδρών και γυναικών σε επαγγελματικούς χώρους που και οι δύο μπορούν να εργασθούν. Θα ήταν, επίσης, πρόσφορο, ίσως, να γίνει κάποια σχετική μείωση στους φόρους που οι εργοδότες αυτοί καταβάλλουν στην εφορία είτε, ιδίως για τα εμπορικά καταστήματα, κάποια μείωση στα χρήματα, τα οποία δαπανούν για διαφήμισή τους σε κρατικά κανάλια.

Επιπλέον, θα ήθελα να προσθέσω ότι θα μπορούσε να υπάρχει κάποια αρμόδια επιτροπή, η οποία να μεριμνά για την αποφυγή διακρίσεων στο χώρο της εργασίας, να συντάσσει πρακτικά έγγραφα και αναλόγως να τα στέλνει στο Υπουργείο και το ίδιο το Υπουργείο να κρίνει, εάν θα πρέπει να επιβάλλει κάποιο πρόστιμο στον εργοδότη ή όχι.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ευθυμία Θεοδωρίδου από το Νομό Πέλλας.

ΕΥΘΥΜΙΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ (Νομός Πέλλας): Αξιότιμη Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, εγώ θα ήθελα αρχικά να κάνω μια διαπίστωση. Η ισότητα της γυναίκας με τον άντρα έχει κατοχυρωθεί με ανάλογες νομικές διατάξεις, ωστόσο, στην καθημερινή μας ζωή αυτό δεν φαίνεται. Υπάρχουν περιστατικά στην πολιτική, στην οικογενειακή ζωή, στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τα οποία αποδεικνύουν ότι οι νομικές αυτές διατάξεις δεν επαρκούν.

Αρχικά θα ήθελα να κάνω μια πρόταση. Η πρότασή μου είναι να θεσπίσει η Πολιτεία ένα ελάχιστο όριο συμμετοχής των γυναικών στα πολιτικά κόμματα, ώστε να σταματήσει η ανδροκρατία στη Βουλή. Επίσης, θέλω να δώσω ιδιαίτερη έμφαση στο ότι η παιδεία έχει να αναλάβει το σημαντικότερο ρόλο σε αυτή την περίπτωση. Πρέπει να καλλιεργήσει ένα πολιτιστικό επίπεδο, ώστε το κοινωνικό σύνολο να απορρίπτει κάθε τι αναχρονιστικό και ρατσιστικό και σκοπός της οφείλει να είναι η παροχή ανθρωπιστικής παιδείας, ώστε να καλλιεργηθεί ο σεβασμός για την ανθρωπινή οντότητα, ανεξαρτήτως φύλου.

Σας ευχαριστώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Κυρίες και κύριοι Έφηβοι Βουλευτές, υπάρχει πολύ υλικό για συζήτηση και εφόσον βλέπω ότι τελειώνετε σχετικά νωρίς τις επίσημες τοποθετήσεις, μετά το διάλειμμα που θα κάνουμε μόλις τελειώσουν οι ομιλητές, έχουμε την πολυτέλεια να τελειώσουμε τη διαδικασία της ψήφισης κ.λπ. και μετά, επειδή το θέμα είναι πάρα πολύ ζεστό και πάντα επίκαιρο, μπορούμε να κάνουμε μια συζήτηση για αυτά τα καινούρια θέματα που έχουν τεθεί, αν θέλετε και εσείς.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Φωτεινή Παναγιωτίδου από τη Γερμανία.

ΑΗΔΟΝΑ - ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ (Γερμανία): Αξιότιμη Πρόεδρε, αγαπητά παιδιά, καλημέρα. Σαν Φωτεινή, θεωρώ ότι ναι πρέπει να υπάρχει ισότητα ανάμεσα στον άντρα και τη γυναίκα, αλλά όπως και να το πάρουμε, όπως και να το γυρίσουμε, ο άνδρας και η γυναίκα είναι τελείως διαφορετικοί. Ναι μεν, θα πρέπει να υπάρχει ισότητα στο θέμα της εργασίας. Να το πάρουμε στο θέμα «μητρότητα»; Στο πώς σκέφτεται ο άντρας και η γυναίκα; Καμία σχέση. Άκρως διαφορετικό. Θα μου πείτε ότι το ίδιο βάρος π.χ. θα μπορούσε να σηκώσει η γυναίκα με τον άντρα; Μπορεί να μπορούσε να σηκώσει μεγαλύτερο βάρος, μεταφορικά, τις πιο πολλές δυσκολίες, γιατί συνήθως τα αντέχουν οι γυναίκες, αλλά τώρα δεν μπορείτε να μου πείτε ότι θα πάει η γυναίκα και θα δουλέψει στην οικοδομή και θα σηκώνει τα τούβλα; Τι να θεωρήσουμε ισότητα σε αυτό το πράγμα;

Δηλαδή, δε μπορώ να καταλάβω ότι απαιτείτε ή περιμένετε να αλλάξουν κάποια πράγματα, από την ώρα και από τη στιγμή που εμείς οι ίδιοι σαν λαός δεν ξέρουμε πραγματικά πάνω σε ποιο θέμα είναι η ισότητα. Δηλαδή, τι θέλετε να αλλάξει;

Εκτός από αυτό, θεωρώ ότι κάθε γυναίκα είναι τόσο ευαίσθητη που πάλι είναι το άκρως αντίθετο του άντρα. Ναι μεν υπάρχουν άντρες που είναι ευαίσθητοι, αλλά δεν συγκρίνεται το ένα με το άλλο. Αυτή είναι η άποψή μου και δεν είναι ότι συμφωνώ, με την έννοια να ξεχωρίσουμε τους άντρες και οι άντρες είναι κάτι

ανωτέρο από τις γυναίκες, απλά αν π.χ. βγείτε έξω και πάτε και δουλέψετε σε μια οικοδομή και δουλεύετε με τις ώρες σαν γυναίκα, θα έρθει αυτός που δουλεύει δίπλα σου και θα σου πει «α, ρε φίλε»; Το ίδιο πράγμα είναι; Το θεωρώ πολύ διαφορετικό. Αυτή είναι η άποψή μου, μπορεί να είναι και λάθος, αλλά εγώ αυτό πιστεύω.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Θα ήθελα να πω κάτι, γιατί προκαλεί αυτόματες απαντήσεις το σχόλιο της Φωτεινής.

Όταν μιλάμε για ισότητα μιλάμε για ισοτιμία και για ίσες ευκαιρίες. Δεν μιλάμε για ομοιότητα φυσικά. Ευτυχώς που είμαστε διαφορετικοί και αλληλοσυμπληρωνόμαστε. Θα ήταν πολύ πληκτικό να είμαστε ίδιοι. Συμφωνώ, Φωτεινή, έχουμε τελείως διαφορετικές λειτουργίες, σκέψη, σωματικές δυνατότητες, αλλά αυτό δεν πειράζει καθόλου. Μιλάμε για ίσες ευκαιρίες. Δεν μιλάμε καθόλου για ίδιες δυνατότητες ή ίδιες ικανότητες. Η ισότητα είναι απέναντι στα δικαιώματα τα ανθρώπινα. Δηλαδή, έχω υποχρεώσεις και δικαιώματα να μοιραστώ βάρη στο μέτρο που μπορώ, να συμμετάσχω όπου συμμετέχει και ο άνδρας σε αυτά τα βασικά ζητήματα δικαιωμάτων. Δεν υποχρεώνει κανένας να έχω την ίδια σωματική δύναμη ούτε υποχρεώνει κανένας τον άντρα να πρέπει βρει έναν τρόπο να γεννάει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Κυρίες και κύριοι Έφηβοι Βουλευτές, επειδή μέχρι στιγμής ήταν πολύ ωραία η διαδικασία και ακούσαμε πολύ ενδιαφέρουσες προτάσεις σε πολύ μεγάλο βαθμό πάνω στην ίση μεταχείριση και στην ισότητα, ίσως στις δευτερολογίες, εγώ θα σας καλούσα μετά το διάλειμμα, να σκεφτούμε και να ακούσουμε και όσον αφορά τις ίσες ευκαιρίες. Δηλαδή, ειπώθηκε από κάποιους, αλλά θα μπορούσαμε να το αναλύσουμε και ακόμη περισσότερο. Έχει μια γυναίκα και ένας άνδρας τις ίδιες ευκαιρίες στον εργασιακό τομέα; Ίσως θα μπορέσουμε να το αναλύσουμε πολύ περισσότερο. Και όχι μόνο στον εργασιακό τομέα, αλλά, στην πολιτική, όπως έθιξε ο φίλος μας πιο πριν, στην καριέρα, οπουδήποτε. Θα είναι κάτι πάρα πολύ ενδιαφέρον. Εγώ θα ήθελα να σας καλέσω ίσως να το σκεφτούμε λίγο περισσότερο και μετά το διάλειμμα να το δούμε και αυτό με μεγαλύτερη εμβρίθεια.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Δέσποινα Αρβανιτάκη.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Θα ήθελα να αναφερθώ στην Φωτεινή, σχετικά με το σχόλιό της. Φωτεινή, μίλησες για επαγγέλματα και αναφέρθηκες συγκεκριμένα σε ανδροκρατούμενα επαγγέλματα. Κανένας δεν αρνήθηκε ότι υπάρχουν επαγγέλματα, στα οποία λόγω φυσικής δύναμης και είναι φυσιολογικό, να κυριαρχούν οι άνδρες. Δηλαδή, όντως είναι πολύ δύσκολο να βρεις σε μια οικοδομή μια γυναίκα και θα σου φανεί περίεργο. Αντίστοιχα, όμως, υπάρχουν και κάποια επαγγέλματα, στα οποία κυριαρχες είναι οι γυναίκες. Δηλαδή, πιστεύω ότι σε όλους φαίνεται περίεργο, αν δουν αισθητικό, ας πούμε, άνδρα. Το ίδιο όσον αφορά τους άνδρες, το ίδιο αφορά και τις γυναίκες.

Επίσης, είπες ότι δε μπορούμε να είμαστε ίδιοι. Φυσικά και δε μπορούμε να είμαστε ίδιοι. Μα, μιλάμε για ισότητα στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις ευκαιρίες και δε μιλάμε για ισότητα και εξομοίωση. Οι άνδρες είναι τελείως διαφορετικοί από τις γυναίκες και είναι φανερό και εξωτερικά και εσωτερικά και σε αυτά που είπες, στην ευαισθησία και σε όλα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Το λόγο η κυρία Σπηλιωτοπούλου.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ (Β΄ Πειραιά): Θα ήθελα να συμπληρώσω κάτι στη συνάδελφο που ανέφερε ότι θα πρέπει να δώσουν ποσοστά για να μπουν οι γυναίκες στην πολιτική. Αυτό που γνωρίζουμε όλοι είναι ότι γυναίκες μπορούν να υπάρχουν στην πολιτική χωρίς να μας δώσει κάποιος το δικαίωμα. Ήδη π.χ. η Αλέκα Παπαρήγα είναι μια πολύ μορφωμένη γυναίκα στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, που έχει πάρει μια πολύ αξιοσέβαστη θέση πιστεύω. Δεν υποστηρίζω κάτι, απλώς λέω ότι δεν χρειαζόμαστε την άδεια κάποιου για να μπούμε στην πολιτική, εννοώ σε θέμα φύλου.

Επιπλέον, θα ήθελα να προσθέσω κάτι σε αυτό που είπε η κυρία Παναγιωτίδου. Ο άνδρας συμπληρώνει τη γυναίκα και η γυναίκα συμπληρώνει τον άνδρα εξ ου και το γιν γιαν. Πιστεύω, ακριβώς επειδή μιλάμε για ίσα δικαιώματα και όχι για το αν μοιάζουμε οι γυναίκες με τους άνδρες, ότι στην εργασία αν η γυναίκα είχε περισσότερη μυϊκή μάζα θα μπορούσε να δουλεύει και σε οικοδομή. Δεν μου φαίνεται τόσο περίεργο.

Πρέπει να έχουμε ίσα δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες στην εργασία. Ευχαριστώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Το λόγο έχει ο κύριος Μεϊκόπουλος.

ΘΩΜΑΣ ΜΕΪΚΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Μαγνησίας): Δε μπορούμε να είμαστε απόλυτοι ότι ένας άνδρας δε μπορεί να σηκώσει το ίδιο συναισθηματικό βάρος με μια γυναίκα. Πλέον το πρότυπο όπως έχουμε δει έχει εξελιχθεί και πολλοί άνδρες μένουν στο σπίτι ενώ οι γυναίκες πηγαίνουν στη δουλειά. Δε μπορούμε να είμαστε απόλυτοι και να λένε π.χ. οι γυναίκες: Μόνον εμείς μπορούμε να μεγαλώσουμε τα παιδιά και δεν μπορείτε να έχετε τις ίδιες υποχρεώσεις που έχουμε εμείς. Και εμείς οι άνδρες να θεωρούμαστε κατώτεροι επειδή απλώς δεν ασχολούμαστε με τα παιδιά. Πολλοί πατεράδες θεωρώ ότι αγαπούμε τα παιδιά περισσότερο από τις μητέρες. Για παράδειγμα όταν ένας άνδρας έχει ένα γιο ή μία κόρη ίσως να του «δίνεται» πιο πολύ και να τον βοηθάει, αλλά εξίσου θα τον βοηθάει και η γυναίκα. Δε μπορούμε όμως να είμαστε απόλυτοι ότι δεν μπορούν να είναι ίσοι και σε αυτό το θέμα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Η κυρία Παπάζογλου έχει το λόγο.

ΛΥΔΙΑ – ΕΥΤΕΡΠΗ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ (Νομός Ηρακλείου): Αυτό που θα ήθελα να διευκρινίσω στην κυρία Παναγιωτίδου Φωτεινή είναι ότι τονίσαμε ότι μιλάμε για επαγγέλματα στα οποία μπορούν να απασχοληθούν εξίσου και άνδρες και γυναίκες και όχι για επαγγέλματα που κυριαρχεί ένα από τα δύο φύλα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Θα δώσω τη θέση του Προέδρου στον συνάδελφο κύριο Μουτσιούνα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Υπάρχει κάποιος συνάδελφος που να θέλει να απαντήσει στην κυρία Παναγιωτίδου;

Η κυρία Κυριακοπούλου έχει το λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ (Νομός Κορινθίας): Το μόνο που θα ήθελα να πω στην κυρία Παναγιωτίδου, είναι ότι αν και όπως είπε είμαστε δύο διαφορετικά όντα ο άνδρας και η γυναίκα, απλά δεν χρειάζεται εμείς οι γυναίκες να αντιμετωπιζόμαστε ως κατώτερα όντα. Αυτό είναι το μόνο θέμα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει η κυρία Μιχοπούλου.

ΑΝΔΡΙΑΝΗ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ (Α΄ ΑΘΗΝΑΣ): Θα ήθελα να προσθέσω κάτι στο θέμα της εργασίας. Όπως ένας άνδρας δουλεύει σε οικοδομή, είναι μηχανικός, υπάρχουν πολλές γυναίκες που μπορούν να δουλέψουν ως μηχανικοί λόγω της ευστροφίας, η οποία μπορεί να είναι ίση και στον άνδρα και στη γυναίκα. Το θέμα είναι να δίνουμε ίσα δικαιώματα. Δηλαδή, δε μπορούμε να βλέπουμε μια γυναίκα μηχανικό και να το απορρίπτουμε κατευθείαν, όπως εξίσου δε μπορούμε να απορρίπτουμε έναν άνδρα αισθητικό. Όταν μιλάμε για ισότητα στα επαγγέλματα μπορούμε να αναφερόμαστε σε όλα τα επαγγέλματα και να μην κάνουμε διακρίσεις. Αν κάποιος θέλει να ασχοληθεί με κάτι που τον εκφράζει και είναι όντως καλός στο επάγγελμά του, μπορεί άνετα να το κάνει. Το θέμα είναι να έχει τη στήριξη από το κράτος και από τον περίγυρο και να μην καταδικάζεται αυτό, όπως επίσης να μην υπάρχουν προκαταλήψεις.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει ο κύριος Πατίλας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΤΙΛΑΣ (Νομός Αιτωλοακαρνανίας): Επειδή πολλές γυναίκες για παράδειγμα όταν δουν έναν άνδρα αισθητικό δεν τους φαίνεται πολύ φυσιολογικό, έτσι και οι άνδρες όταν δουν μια κοπέλα οικοδόμο δεν τους φαίνεται πολύ φυσιολογικό. Επειδή δεν ζουν μόνες τους δεν μπορούν να λένε ότι μόνο αυτές μπορούν να γίνουν οικοδόμοι και όλα αυτά. Ρώτησαν τους άνδρες πώς τους φαίνεται αυτή τους η στάση; Πείτε μου αν υπάρχει ένας άνδρας που θα ήθελε να έχει γυναίκα οικοδόμο και να βγάζουν τα μπράτσα τους και να τα μετράνε και αν αυτό όντως θα το δεχόντουσαν οι γυναίκες.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Η κυρία Αρβανιτάκη έχει το λόγο.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Δεν είπε κανείς ότι είναι κατακριτέο αυτό το πράγμα. Δεν είναι κατακριτέο το να δεις έναν άνδρα αισθητικό ή μια γυναίκα οικοδόμο, απλά στο μάτι ειδικά των Ελλήνων δεν φαίνεται φυσιολογικό, τουλάχιστον μέχρι τώρα. Είναι λογικό γιατί είναι η φυσική εξέλιξη, δηλαδή, αυτό μας έχουν περάσει οι οικογένειές μας, η ιστορία της Ελλάδας κ.λ.π. Δεν είναι κατακριτέο, απλά δεν είναι φυσιολογικό ακόμη στο μάτι. Ίσως στο μέλλον να γίνει.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Κυρία Παναγιωτίδου, έχετε το λόγο για να ολοκληρώσετε ώστε να μπούμε και σε άλλα θέματα.

ΑΗΔΟΝΑ – ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ (Γερμανία): Δεν ξέρω αν παρεξηγήθηκα. Αυτό το ανέφερα πριν επειδή κάποιος είπε κάτι για ισότητα ανδρών και γυναικών εκτός εργασίας.

Δεύτερον, συμφωνώ με όλα όσα ειπώθηκαν από όλους, αν εξαιρέσουμε αυτό με την οικοδομή. Δεν το θεωρώ φυσιολογικό, αν και συμβαίνει, μια κοπέλα να δουλεύει στις οικοδομές. Αυτή είναι η προσωπική μου άποψη βέβαια. Σε όλα τα άλλα συμφωνώ και ευχαριστώ για τις απόψεις σας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Θα κάνουμε ένα διάλειμμα 15 λεπτών και θα συνεχίσουμε μετά. Κρατήστε τις ιδέες σας, τις οποίες θα αναπτύξετε μετά το διάλειμμα.

(ΔΙΑΚΟΠΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, θέλω να παρουσιάσω και εγώ επίσημα. Λέγομαι Πέμη Ζούνη, Βουλευτής Α΄ Αθήνας με το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Χαίρομαι πάρα πολύ που για δεύτερη χρονιά έρχομαι σε επαφή με αυτόν τον θεσμό, από τους ωραιότερους, επιτρέψτε μου να πω. Βλέπετε, καταρχήν, πόσο πιο δημιουργικό, αν και δύσκολο, είναι να πειθαρχήσεις το μυαλό σου, τις σκέψεις σου, την παρέμβασή σου, τα σχόλιά σου, μέσα σε ένα δεδομένο πλαίσιο και αυτό βοηθάει να οργανωνόμαστε. Πόσο ενδιαφέρον είναι και πόσο δημιουργικό να συζητάς για τα μεγάλα θέματα, περισσότερο από το να φωνάζεις εκ του ασφαλούς. Όταν έχεις την ευθύνη να διαμορφώσεις κάτι, αναγκαστικά, σκέφτεσαι, πέρα από τη δική σου αντίδραση, τη νοοτροπία ή το συναίσθημα, ότι έχεις την ευθύνη να πειθαρχήσεις, γιατί αυτό αφορά και πάρα πολλούς άλλους. Άρα, αυτόματα μπαίνεις σε ένα άλλο είδος σκέψης, που είναι έξω από την εύκολη γκρίνια ή φωνή και αυτό σαν εμπειρία νομίζω - εσεις θα μου πείτε - ότι είναι πολύ ιδιαίτερο σαν εμπειρία.

Δεύτερον, από τη συζήτηση που κάνετε μέχρι τώρα, βλέπετε πόσο κακό κάνουν τα στερεότυπα, γιατί τόση ώρα μιλούσατε για στερεότυπα, τα οποία εμποδίζουν τη συμμετοχή μας στην κοινωνία με ίσες ευκαιρίες. Το θέμα της ισότητας συζητείται εδώ και κάμποσα χρόνια, ακριβώς επειδή δεν υπήρχε ισότητα και ήταν πρόβλημα. Η ανάγκη να συζητηθεί αποδεικνύει ότι δεν υπήρχε η, αυτονόητη τώρα, ισότητα των δύο φύλων. Ξέρετε ότι για πολλούς αιώνες η γυναίκα δεν είχε δικαίωμα ψήφου και όχι μόνο αυτό. Δεν είχε δικαίωμα στην εργασία κ.λπ. Αυτήν τη στιγμή, τα πράγματα είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση, αλλά δεν έχουν λυθεί εντελώς.

Βεβαίως, σε μια μετάβαση από μια αδικία αιώνων θα γίνουν και λάθη. Πολλές φορές θα πάει λίγο και στο άλλο άκρο, όχι τυπικά. Τυπικά δεν έχει πάει στο άλλο άκρο. Νομοθετικά, δηλαδή, δεν έχει πάει στο σημείο

να αδικείται ο άντρας. Όμως, στις σχέσεις μεταξύ μας πολλές φορές χάνεται η ισορροπία, ακριβώς γιατί έχουμε την φόρα διεκδίκησης κάποιων πραγμάτων που είχαμε στερηθεί. Άρα, το πολύ χρήσιμο, κατά τη γνώμη μου, αυτήν τη στιγμή που προβληματίζεστε, θα ήταν να δούμε τη στάση μας απέναντι στα στερεότυπα και την ευθύνη μας να σκεφτόμαστε ως μελλοντικοί γονείς, ως άνθρωποι που σε λίγα χρόνια, θα έχουμε την ευθύνη να απαντάμε σε ερωτήματα αξιακού τύπου απέναντι στον άνθρωπο που διαμορφώνουμε. Πρέπει, λοιπόν, να μπει το ερώτημα πώς διαμορφώνουμε αυτό το αξιακό πλαίσιο, που σε λίγο θα ερωτηθώ να απαντήσω επ' αυτού. Τώρα έχετε την πολυτέλεια ακόμη να κάνετε λάθη. Όταν, όμως, έχετε έναν άνθρωπο να διαμορφώσετε, δεν έχετε πολύ την πολυτέλεια να κάνετε λάθη.

Άρα, πώς ρωτάω και ποιά είναι η διαδικασία για να ελέγξω αν οι απαντήσεις μου είναι σωστές, αν η νοοτροπία μου είναι σωστή, αν η στάση μου απέναντι στους νόμους είναι σωστή; Πώς μαθαίνω να ρωτάω και να ελέγχω την ορθότητα της σκέψης, τη λογική και την ηθική; Αυτά είναι γενικότερα ζητήματα που σας βοηθάνε και να διαφοροποιήσετε μεταξύ σας και να βάζετε το δικό σας πλαίσιο και όχι αυτό που βρήκαμε αναγκαστικά, όπως έλεγαν οι παλιοί, οι παππούδες μας, «όχι ό,τι νομίζεις, ό,τι βρήκες». Το λένε κάποιοι ακόμη. Τα στερεότυπα και ο τρόπος που θα αναζητήσουμε με τις δικές μας απορίες, η λογική διαδικασία των απαντήσεων δηλαδή, τι πρέπει να βάζω σαν όρο και σαν καταλύτη για να πάω στην απάντηση, αυτά είναι κάποια πράγματα τα οποία νομίζω ότι αξίζει να συζητήσουμε.

Αυτή είναι μια μικρή παρέμβαση τώρα για την αρχή. Είχαμε μείνει στη μέση μιας κουβέντας. Θα δώσω το λόγο στην κυρία Νάντια Γιαννακόπουλου, βουλευτή ΠΑ.ΣΟ.Κ. από τη Μεσσηνία και μετά θα συνεχίσουμε με την εξέλιξη της κουβέντας σε σχέση με το νομοσχέδιο και μετά, εφόσον το κλείσουμε, έχουμε την πολυτέλεια να κάνουμε και τη γενικότερη συζήτηση.

Το λόγο έχει η κυρία Γιαννακόπουλου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Η σημερινή εμπειρία και η πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση, όπως έχει εξελιχθεί μέχρι στιγμής, όπως επίσης και οι τοποθετήσεις σας ήταν εξαιρετικές. Ακούσαμε πολλές και διαφορετικές απόψεις και με πολύ συγκεκριμένες προτάσεις. Ελπίζω ότι η σημερινή εμπειρία θα σας φανεί πάρα πολύ χρήσιμη στη ζωή σας και να είναι κάτι από το οποίο θα πλουτίσετε ως άνθρωποι και ως πολίτες. Καταλαβαίνετε τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η δημοκρατία μας, πώς εν τέλει δημιουργούνται οι νόμοι, εδώ στην αίθουσα διασταυρώνετε τα ξίφη σας, ο καθένας λέει την άποψή του, διαφωνεί και συμφωνεί και έτσι ακριβώς γίνεται και με τους νόμους. Έτσι ακριβώς είναι η διαδικασία για, βεβαίως, πολύ διαφορετικά ζητήματα, αλλά και πολλές φορές για παρεμφερή. Ό,τι ζήσατε σήμερα εδώ, έτσι ακριβώς το βιώνουμε και εμείς οι βουλευτές στην καθημερινότητά μας.

Το σημερινό θέμα νομίζω ότι μας αφορά όλους, άνδρες και γυναίκες, αλλά τις γυναίκες σε μεγαλύτερο βαθμό. Ειπώθηκε ότι οι άντρες βιώνουν πλέον τη διαφορετική μεταχείριση. Η ίση μεταχείριση και οι ίσες ευκαιρίες είναι πολύ σημαντικές για όλους. Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω γι' αυτήν την πολύ ωραία εμπειρία που είχαμε και για το γεγονός ότι βλέπω τόσα νέα σκεπτόμενα παιδιά με ώριμο τρόπο σκέψης και πιστεύω ότι όλοι, παρακολουθώντας τη σημερινή διαδικασία, μπορούμε να βλέπουμε το μέλλον με μεγαλύτερη αισιοδοξία. Χαίρομαι πάρα πολύ -μιλάω και ως μαμά- που οι νέοι άνθρωποι σήμερα είναι τόσο ώριμοι όσο εσείς, με τόσο ωραίες σκέψεις και προτάσεις. Πιστεύω ότι ως ενεργοί και σκεπτόμενοι πολίτες μπορείτε να προσφέρετε πάρα πολλά.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ιωάννης Σφακιανάκης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ (Νομός Ηρακλείου): Θα ήθελα να επισημάνω κάτι που δεν ακούστηκε πριν. Πολλές φορές στην ύπαιθρο, πολλές γυναίκες δεν έχουν καν την ευκαιρία ούτε να εργασθούν κάπου αλλού και βρίσκονται μόνο στο σπίτι ή στο αγρόκτημα ούτε έχουν την ευκαιρία να σπουδάσουν. Σ' αυτόν τον τομέα είμαστε πολύ μακριά σχετικά με ό,τι γίνεται σε άλλες χώρες.

Σε ό,τι αφορά την ισότητα ανδρών και γυναικών είναι να υπάρχουν περισσότερες γυναίκες, αυτό στην πράξη δεν γίνεται, διότι στη Βουλή εκλέγονται αναλόγως με το πόσο δημοφιλείς είναι και με τις προτιμήσεις του κάθε ανθρώπου.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Εννοείς τον τρόπο ανάδειξης από τους ψηφοφόρους.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ (Νομός Ηρακλείου): Αν έχουν συνηθίσει να ψηφίζουν άντρες, δεν μπορούν εύκολα να αλλάξουν.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Λευκάδας, Αικατερίνη Πολίτη.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΟΛΙΤΗ (Νομός Λευκάδας - Εισηγήτρια): Δε διαφωνώ στο ότι η πατρότητα είναι εξίσου σημαντική με τη μητρότητα. Μπορούν και οι άντρες να έχουν κάποια άδεια για να φροντίσουν τα παιδιά, όταν είναι πολύ μικρά, όπως παίρνουν και οι μητέρες.

Κάποιος έκανε λόγο για το δημογραφικό πρόβλημα. Συμφωνώ ότι πολλές γυναίκες ίσως να φοβούνται να κάνουν παιδιά, επειδή πιθανόν θα χάσουν τη δουλειά τους ή δεν θα αντιμετωπιστούν με ισότιμο τρόπο ή δεν θα βρουν δουλειά. Αυτός είναι ένας σημαντικός λόγος που υπάρχουν μικρά ποσοστά γεννήσεων στη χώρα μας.

Πιστεύω ότι οι γυναίκες μπορούν να κάνουν τις ίδιες δουλειές με τους άνδρες. Πιστεύω ότι οι γυναίκες μπορούν να δουλέψουν στην οικοδομή, διότι μπορεί να μην έχουν την ίδια μυϊκή δύναμη με τους άνδρες, αλλά μπορούν να τα καταφέρουν. Έχω δει γυναίκες που δουλεύουν στην οικοδομή ή είναι φορτηγατζήδες. Δεν πιστεύω ότι είναι κάτι παράξενο και μη φυσιολογικό ούτε ότι οι άντρες δεν μπορούν να είναι αισθητικοί ή

κομμωτές. Μπορούν όλα τα επαγγέλματα να ασκηθούν εξίσου από τα δύο φύλα και να υπάρχει η ίδια παραγωγικότητα και τα ίδια αποτελέσματα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Το λόγο έχει ο κ. Σιγάλας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΙΓΑΛΑΣ (Μέλος της Επιτροπής του προγράμματος): Στο πρόγραμμα, για πρώτη φορά, όπως γνωρίζετε, μπήκε ένα συγκεκριμένο σχέδιο νόμου προς συζήτηση. Αξία, στον πολιτικό λόγο που θα αναπτύξουμε, δεν είναι τόσο η ακαδημαϊκή τοποθέτηση στα θέματα, όσο το να καταλήγουμε σε συγκεκριμένες προτάσεις αντιμετώπισης των θεμάτων.

Γι' αυτό θα έχει ιδιαίτερη αξία ο λόγος όταν καταλήγει σε συγκεκριμένες προτάσεις είτε σε σχέση με το σχέδιο νόμου που έχουμε είτε σε άλλες προτάσεις.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Έχουμε ήδη σημειώσει 4 καινούριες προτάσεις που θα τεθούν μετά υπόψη σας να ψηφισθούν από τη δική σας συζήτηση, αλλά θεωρώ σωστό αυτό που ελέγχθη, να μπορούμε να κάνουμε χρήση των σχολίων μας σε σχέση με το νομοσχέδιο, δηλαδή να τα συνδέουμε.

ΕΥΤΕΡΠΗ – ΛΥΔΙΑ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ (Νομός Ηρακλείου): Θα ήθελα να πω στην Εισηγήτρια ότι υπάρχει ήδη, νομίζω, το δικαίωμα η άδεια μετά τον τοκετό και μετά τη γέννηση του παιδιού να μπορεί να την πάρει είτε άντρας είτε γυναίκα για την ανατροφή του παιδιού. Τις προτάσεις νομίζω ήδη τις κάναμε αρχικά στο πρώτο μέρος. Έτσι δεν είναι;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Ναι, έχουν καταγραφεί.

ΑΗΔΟΝΑ – ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ (Γερμανία): Θεωρείτε εσείς σωστό ότι για παράδειγμα διαλέξατε ένα θέμα; Εγώ προσωπικά το θεωρώ λάθος αυτό που γίνεται. Χθες στο ξενοδοχείο είχαμε μία συνεδρίαση και αρκετοί από εμάς ξέφυγαν λίγο. Θεωρούσαμε λάθος το γεγονός ότι διάλεξαν ένα θέμα το οποίο στην πραγματικότητα δεν ενδιέφερε όλα τα παιδιά, παρά μόνο λίγα παιδιά. Υπήρχαν πολύ πιο βασικότερα θέματα προς συζήτηση. Πρέπει να το παραδεχτούμε όλοι. Αυτά τα θέματα έχουν να κάνουν με την καθημερινή μας ζωή και θα είχαν πολύ μεγαλύτερο ενδιαφέρον να τα συζητήσουμε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Να διευκρινίσω ότι η θεματολογία επιλέγεται από τους αρμόδιους εδώ, που οργανώνουν τη συμμετοχή σας στη «Βουλή των Εφήβων», σε σχέση με την πλειοψηφία από τα θέματα που έχουν σταλεί. Αυτό σημαίνει ότι το θέμα της ισότητας ενδιέφερε περισσότερους σε σχέση με τα θέματα που έχουν σταλεί. Η συμμετοχή σας σε αυτή την επιτροπή υποθέτω ότι είναι ελεύθερης βούλησης.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Όχι, έτσι μας κατέταξαν. Μας κατέταξαν ανάλογα με το θέμα που γράψαμε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Άρα, σε σχέση με το δηλωθέν ενδιαφέρον εκάστου και σε σχέση με τις επιτροπές που έχουν διαμορφωθεί, συμμετέχετε. Άρα, δεν είναι υποχρεωτικό, με την έννοια ότι έγραψες ένα θέμα για τον πολιτισμό και βρέθηκες στη δικαιοσύνη.

Οι επιτροπές μέσα στη Βουλή έχουν αυτή ακριβώς την αποστολή και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις μας είναι ακριβώς μέσα σε αυτό το πλαίσιο. Δε μπορώ να διαλέγω τα θέματα. Έρχονται τα θέματα και οφείλω να τα δουλέψω. Είναι και αυτό μια γεύση που πρέπει να έχετε. Δεν είναι πάντα τα θέματα που θα ήθελα να ασχοληθώ, αλλά είναι τα θέματα που χρήζουν της συμμετοχής μου, της συνεισφοράς μου και της εργασίας μου.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μιλές Μαρία.

ΜΑΡΙΑ ΜΙΛΕΣ (Νομός Αττικής): Θα ήθελα να τοποθετηθώ σε ό,τι αφορά στο θέμα γιατί πολλές γυναίκες δεν εκλέγονται στη Βουλή και γιατί σε πολλές γυναίκες δε δίνονται ευκαιρίες στην εργασία. Αρχικά θα μιλήσω για δύο από τους παράγοντες που επηρεάζουν πάρα πολύ ένα άτομο και αυτοί είναι η οικογένεια και τα Μ.Μ.Ε. Σε πολλές οικογένειες βλέπουμε ότι έχουν παραμείνει πρότυπα του παρελθόντος, κάποια πρότυπα πατριαρχικών οικογενειών και ανδροκρατίας. Αυτά καλλιεργούν τέτοια συναισθήματα στα παιδιά, με αποτέλεσμα να αναπαράγονται ανά τις γενιές και να μη σταματούν. Τέτοια συναισθήματα και τέτοιες ιδέες είναι πως οι γυναίκες είναι ανίκανες να αναλάβουν σοβαρές ευθύνες στην εργασία και ηγετικά πόστα καθώς είναι ευαίσθητες και δε μπορούν να αναλάβουν τέτοια πόστα ενώ οι άνδρες είναι αποτελεσματικότεροι.

Σε ό,τι αφορά στα πολιτικά, δεν αναγνωρίζεται η πολιτική τους συνειδηση. Ως παράδειγμα έχω να δώσω το ότι σε πολλές οικογένειες ο άντρας είναι εκείνος που ουσιαστικά αποφασίζει την πολιτική ιδεολογία της οικογένειας και ακόμα χειρότερα όταν ο ίδιος ο άνδρας δίνει το ήδη συμπληρωμένο ψηφοδέλτιο στη γυναίκα του. Σε ό,τι αφορά στα ΜΜΕ βλέπουμε ότι προβάλλουν τέτοια πρότυπα σε εκπομπές, σε σίριαλ και σνομπάρουν ή κριτικάρουν ή ακόμα ευτελίζουν γυναίκες που θέλουν να ασχοληθούν με την πολιτική και κυρίως γυναίκες του καλλιτεχνικού χώρου, κατηγορώντας τις για ανικανότητα, κάτι που φυσικά επηρεάζει στο έπακρο τον Έλληνα ψηφοφόρο. Το συμπέρασμα αυτό κατ' εμέ, είναι πως όλη αυτή η απαξίωση στις ηγετικές ικανότητες της γυναίκας ανά την ιστορία έχει καλλιεργήσει φόβο, ανασφάλεια και έλλειψη εμπιστοσύνης στο πρόσωπο της γυναίκας, κάτι που δεν έχει ούτε βάση ούτε τεκμήριο.

Εν κατακλείδι, αυτό που πρέπει να αλλάξει κατ' εμέ είναι το πώς βλέπει ο καθένας μας χωριστά το θέμα, αλλά και ως κοινωνικό σύνολο. Πιστεύω πως αν βλέπουμε ότι κάτι δεν λειτουργεί σωστά και έχει προοπτικές να αλλάξει πρέπει να επικροτούμε τον αγώνα και την προσπάθεια αυτής της αλλαγής γιατί μιλάμε για το μέλλον του τόπου μας, όπου θα ζήσουμε εμείς και τα παιδιά μας κάποια μέρα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αρβανιτάκη Δέσποινα.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Έχουν ακουστεί πάρα πολλά θέματα και πάρα πολλές τοποθετήσεις. Είναι φυσιολογικό πολλοί να μη συμφωνούν με κάποια από αυτά και να συμφωνούν με κάποια άλλα. Πρέπει η συζήτησή μας να επιστρέψει στο νομοσχέδιο που έχουμε και ας επανέλθουμε στον τομέα της εργασίας. Κατά τη γνώμη μου, ότι αναφέρεται μέσα στο νομοσχέδιο με βρίσκει απόλυτα σύμφωνη. Βέβαια, υπάρχουν κάποιες ελλείψεις. Κάποια παιδιά έκαναν ορισμένες προτάσεις που ήταν πολύ σωστές και συμφωνώ στα περισσότερα από αυτά που ειπώθηκαν, όπως επίσης πρέπει σε όλες αυτές τις προτάσεις να δώσουμε βάση. Δεν πρέπει να αφήσουμε κάποιες στην άκρη και να τις κοιτάζουμε μία - μία και να δούμε αν συμφωνούμε ή αν διαφωνούμε.

Θα αναφερθώ σε κάτι που είπε ο Φίλιππος. Ρώτησε θα το ψηφίσουμε το νομοσχέδιο και θα συμφωνήσουμε με αυτό, στο τέλος τι θα γίνει όμως; Θα ισχύσει; Οι άνδρες θα συνεχίσουν να φέρονται έτσι στις γυναίκες ή θα αλλάξουν νοοτροπία; Οι γυναίκες εργοδότες θα αλλάξει κάτι στη νοοτροπία τους; Θα γίνει κάτι σε αυτό τον τόπο για να πάμε ένα βήμα μπροστά και να μην είμαστε αναχρονιστικοί;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σπηλιωτοπούλου Θεοδώρα.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ (Β΄ ΠΕΙΡΑΙΑ): Γνωρίζω πως η ισότητα είναι βασική αρχή του δημοκρατικού πολιτεύματος, κατοχυρωμένη συνταγματικά, η οποία θεσπίζει την ίση και χωρίς διακρίσεις μεταχείριση των πολιτών σε όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής. Ζούμε σε μια δημοκρατία, απαιτούμε δικαιώματα ως πολίτες, ωστόσο παραμένουμε σε μια ιδεολογία παλαιότερων χρόνων που συνήθως την κατακρίνουμε. Είμαι απόλυτα σύμφωνη με το νομοσχέδιο διότι και εγώ σε λίγα χρόνια θα βγω στην αγορά εργασίας και θα απαιτήσω ορισμένα δικαιώματα, όμως οι ελπίδες μου όλο και λιγοστεύουν. Ευχαριστώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Σε σχέση με την ισότητα ή σε σχέση με την εργασία;

ΘΕΟΔΩΡΑ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ (Β΄ Πειραιά): Σε σχέση με την ισότητα στην εργασία.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Σε σχέση με τη διάκριση που γίνεται από τους ίδιους τους εργοδότες.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ (Β΄ Πειραιά): Μάλιστα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ελένη Αναστασίου.

ΕΛΕΝΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ (Κύπρος): Ευχαριστώ. Αξιότιμη Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές. Η ισότητα των φύλων είναι αναμφισβήτητα ένα ιδιαίτερο διαχρονικό ζήτημα καθώς δεν εμφανίστηκε σήμερα. Η σύγκριση ανάμεσα στα δύο φύλα αποτελεί μάστιγα που ταλανίζει τη χώρα μας από την αρχαιότητα, γι' αυτό έχουμε φτάσει σήμερα στο σημείο να συγκρίνουμε το σήμερα με το χτες και να δημιουργούμε την ανόητη ψευδαίσθηση στον εαυτό μας ότι το φαινόμενο αυτό έχει πια εξελιχθεί. Είναι όμως αλήθεια αυτό; Σήμερα υπάρχει πραγματική ισότητα φύλων;

Η γυναίκα σήμερα έχει ταυτιστεί ως το αδύναμο φύλο και αυτό αποτελεί μια τραγική ειρωνεία, διότι η γυναίκα μπορεί φυσικά να μην έχει την ανάλογη μυϊκή δύναμη του άντρα, αλλά από τη γέννησή της η ζωή φροντίζει να την κάνει πιο δυνατή ψυχικά εξαιτίας των «πρέπει» του παρελθόντος που έχουν θεσπιστεί και την έχουν στιγματίσει ως ένα άβουλο, αδύναμο πλάσμα. Παρόλα αυτά, ταυτόχρονα την βοήθησαν σήμερα να εξελιχθεί σε μια δυνατή γυναίκα, μάνα, εργαζόμενη, κόρη, σύζυγο. Όπως διαπιστώνουμε, η σημασία της είναι πολύπλευρη, παρ' όλης όμως τις πολύπλευρες σημασίες της, η θέση της στην κοινωνία εξακολουθεί να βρίσκεται κατώτερη από τον άνδρα. Αυτό λοιπόν είναι το αποκορύφωμα της τραγικής ειρωνείας. Φυσικά δεν μπορώ να παραλείψω το γεγονός ότι υπήρξε αρκετά σημαντική βελτίωση ανάμεσα στο διάστημα των χρόνων, όμως, παρόλα αυτά το πέπλο του χτες, αν και διάφανο εξακολουθεί να σκεπάζει την χώρα. Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Μπιργαλίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΙΡΓΑΛΙΑΣ (Β΄ Αθήνας) Θα ήθελα μια μικρή διευκρίνιση για το άρθρο 15, το οποίο αναφέρει ότι: «Επιτρέπεται η οργάνωση προσώπων ενός μόνο φύλου με την προϋπόθεση να αναδεικνύει το άλλο φύλο». Πώς ακριβώς είναι εφικτό αυτό;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Το άρθρο 15 αναφέρει ότι: «Επιτρέπεται η διατήρηση ή ίδρυση οργανώσεων προσώπων του ενός μόνο φύλου, εφόσον κύριος σκοπός τους είναι η προώθηση της ίσης μεταχείρισης».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΙΡΓΑΛΙΑΣ (Β΄ Αθήνας) Στην περίπτωση που αναφερόμαστε σε μια οργάνωση μόνο γυναικών ή μόνο ανδρών, πώς αναδεικνύει και το άλλο φύλο;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Για παράδειγμα, στις οργανώσεις των γυναικών εξετάζεται και προωθείται η ίση αντιμετώπιση και μεταχείριση. Πρέπει η ομάδα να απαρτίζεται από άτομα που αντιμετωπίζουν και υφίστανται το φαινόμενο της άδικης μεταχείρισης και δεν είναι υποχρεωτικό να συμμετέχουν και άτομα από το αντίθετο φύλο.

Στο σημείο αυτό θα γίνει η ψήφιση του νομοσχεδίου επί της αρχής.

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται ομόφωνα επί της αρχής.

Προχωρούμε στην ψήφιση του νομοσχεδίου επί των άρθρων.

Το άρθρο 1 γίνεται ομόφωνα δεκτό.

Το άρθρο 2, το οποίο αναφέρεται στους ορισμούς των διακρίσεων, γίνεται ομόφωνα δεκτό.

Το άρθρο 3, που αναφέρεται στην αρχή της ίσης μεταχείρισης και την απαγόρευση διακρίσεων, γίνεται ομόφωνα δεκτό.

Το άρθρο 4, που αναφέρεται στην απαγόρευση των διακρίσεων ως προς τις αμοιβές, γίνεται ομόφωνα δεκτό.

Το άρθρο 5, που αναφέρεται στο πεδίο εφαρμογής, γίνεται ομόφωνα δεκτό.

Το άρθρο 6, που αναφέρεται στην έκταση της απαγόρευσης, γίνεται ομόφωνα δεκτό.

Το άρθρο 7, που αναφέρεται στις περιπτώσεις των διακρίσεων, γίνεται ομόφωνα δεκτό.

Το άρθρο 8, που αναφέρεται στην εφαρμογή ως προς τους αυτοαπασχολούμενους, γίνεται ομόφωνα δεκτό.

Το άρθρο 9, που αναφέρεται στην αναδρομική εφαρμογή ως προς τους μισθωτούς, διατυπώνει ότι η ισχύς των εφαρμοζόμενων διατάξεων δεν αρχίζει από την ψήφιση του νόμου, αλλά καλύπτει και μια χρονική περιοχή μέχρι το 1990, αναδρομικά. Είναι υπέρ των εργαζομένων και των μισθωτών αυτό το άρθρο.

Να δεχθούμε μια διευκρίνιση.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΙΓΑΛΑΣ (Μέλος της Επιτροπής του προγράμματος): Θέλω να κάνω μια διευκρίνιση πάνω σε αυτό. Μπαίνει αναδρομικά από κάποια ημερομηνία. Είναι ένα τεχνικό θέμα αυτό και δεν έχει σχέση τόσο με την ουσία. Κάποιοι άλλοι νόμοι ίσχυαν μέχρι τότε οι οποίοι πρέπει να είναι προσαρτημένοι σε αυτό το νόμο και να αναφέρονται. Πάντως, μπαίνει αυτό το αναδρομικό γιατί μέχρι τότε ίσχυε κάποιος άλλος νόμος και από εκεί και πέρα θέλει να εφαρμόζεται ο νεότερος νόμος. Μπορείτε, αν θέλετε, να ζητήσετε να μάθετε τι νομοθετικό πλαίσιο υπήρχε πριν από την ημερομηνία της 17^{ης} Μαΐου 1990. Δεν έχει όμως τόσο μεγάλη σημασία γιατί είναι τεχνικό θέμα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Έχουμε επ' αυτού καμιά άλλη απορία;

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΣΑΛΜΙΔΗΣ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Να μας ερμηνεύσετε το άρθρο 10.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Καταρχήν, να καλωσορίσουμε τον τέως Πρόεδρο της Βουλής κύριο Σιούφα και να τον ευχαριστήσουμε πάρα πολύ που μας τιμά. Επίσης, έχουμε τον Γενικό Γραμματέα της Βουλής κύριο Παπαϊωάννου. Ευχαριστούμε πολύ που μας τιμάτε με την παρουσία σας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΡΙΓΑΛΙΑΣ (Β΄ Αθήνας): Εάν θέλουμε να ψηφίσουμε ένα άρθρο με τις αλλαγές που έχουμε προτείνει εμείς, πρέπει να το ψηφίσουμε τώρα υπέρ ή μπορούμε να ψηφίσουμε τώρα κατά και μετά με τις αλλαγές υπέρ;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Ψηφίζουμε σωστά μέχρι στιγμής. Οι μικρές αλλαγές που προτείνετε θα ενσωματωθούν και οι άλλες θα ψηφιστούν μετά, αυτόνομα, στο τέλος ως νέες προτάσεις. Κάποιες βελτιωτικές τις εντάσσουν στα άρθρα. Ας πούμε ένα συγκεκριμένο παράδειγμα, ώστε να μας το λύσει η νομική υπηρεσία εδώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΡΙΓΑΛΙΑΣ (Β΄ Αθήνας): Έχουμε προτείνει για το άρθρο 10, αν θυμάμαι καλά, να γίνουν κάποιες αλλαγές. Αν ψηφιστεί αυτό το άρθρο 10 θα μπορούν μετά να γίνουν αυτές οι αλλαγές ή επειδή ψηφίστηκε θα πρέπει να μείνει όπως είναι;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Έχει κάνει κάποιος πρόταση σε κάτι που να είναι τελείως διαφορετικό από αυτά που ψηφίσαμε; Όχι. Άρα μέχρι τώρα καλά πάμε. Υπάρχει πρόβλημα με το άρθρο 10; Καταρχήν το άρθρο 10 λέει : « σε περίπτωση που ένας νόμος έχει ψηφίσει διαφορετικές ηλικίες συνταξιοδότησης για τον άντρα και τη γυναίκα, παρότι ψηφίζουμε νόμους για την ισότητα και πρέπει όλα να είναι σε αντιστοιχία, για διάφορους λόγους ο νομοθέτης έχει βάλει πολλές φορές υπέρ της διάκρισης και του γιατί είναι διαφορετικοί οι χρόνοι συνταξιοδότησης π.χ. Γιατί, για κάποιους λόγους πρέπει να γίνει έτσι. Λέει ότι σε αυτές τις περιπτώσεις των νόμων, όπου δεν συνταξιοδοτούνται άντρες και γυναίκες στην ίδια ηλικία, διότι η γυναίκα μπορεί να έχει ένα ανήλικο και να μπορεί να βγει στη σύνταξη νωρίτερα πχ., λέει, ότι σε περιπτώσεις τέτοιων νόμων αυτό δεν θεωρείται ασύμβατο με αυτό το νόμο. Είναι σαν να λέει ο κοινοτικός νόμος : «δεν σας εμποδίζω εάν αποφασίσετε με στοιχεία υπέρ του ενός φύλου ή του άλλου μια διάκριση νομιμοποιημένη και ψηφισμένη. Δεν σας εμποδίζω να συμβεί αυτό. Άρα, δεν είναι ασύμβατος με αυτό το νόμο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Γενικός Γραμματέας της Βουλής): Απλώς, να πω ότι όσοι δεν καταλάβατε το νόημα της διάταξης μη νοιώθετε άσχημα. Είναι κλασσικό παράδειγμα μιας διάταξης για την οποία 10 δικηγόροι θα σας πουν 20 διαφορετικές απόψεις. Συμβαίνουν συχνά τέτοια πράγματα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Εδώ, έχουμε την ευκαιρία, με αυτό που είπε ο κύριος Παπαϊωάννου, να θυμίσουμε ότι πραγματικά σε πολύ σημαντικά ζητήματα, πολλές φορές, είναι θέμα ερμηνείας και πρέπει να είμαστε πάρα πολύ προσεκτικοί στο θέμα του ποια ερμηνεία θα αποφασίσουμε να δεχθούμε ως σωστή. Εδώ, θέματα που αναλύουν οι δικηγόροι, οι νομοθέτες και αυτά τα ζητήματα που ακούτε περί συνταγματικότητας που τίθενται πάρα πολύ συχνά, είναι ζητήματα πολύ λεπτής απόχρωσης στην ερμηνεία. Πρέπει κάποιος να είναι πάρα πολύ προσεκτικός.

Ψηφίζουμε το άρθρο 10. Γίνεται δεκτό το άρθρο 10; Επομένως γίνεται δεκτό κατά πλειοψηφία.

Άρθρο 11 : Πρόσβαση στην απασχόληση. Όροι πρόσληψης. Γίνεται δεκτό το άρθρο 11; Γίνεται δεκτό ομόφωνα.

Άρθρο 12 : Συνθήκες και όροι απασχόλησης. Επαγγελματική εξέλιξη. Γίνεται δεκτό το άρθρο 12; Γίνεται δεκτό ομόφωνα.

Άρθρο 13 : Επαγγελματικός προσανατολισμός και επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση. Γίνεται δεκτό το άρθρο 13; Γίνεται δεκτό ομόφωνα.

Άρθρο 14 : Λύση της σχέσεως εργασίας και της υπαλληλικής σχέσεως. Προστασία έναντι αντιποίνων. Γίνεται δεκτό το άρθρο 14; Γίνεται δεκτό ομόφωνα.

Άρθρο 15 : Συμμετοχή σε σωματεία και ενώσεις. Γίνεται δεκτό το άρθρο 15; Γίνεται δεκτό κατά πλειοψηφία.

Άρθρο 16 : Επιστροφή στην εργασία μετά από άδεια μητρότητας. Γίνεται δεκτό το άρθρο 16; Γίνεται δεκτό ομόφωνα.

Άρα, ψηφίζεται επί της αρχής ομόφωνα. Επί των άρθρων ψηφίζεται κατά πλειοψηφία και στο σύνολο κατά πλειοψηφία.

Από ότι φαίνεται με τόση ομοφωνία είναι ένας πολύ καλός νόμος.

Θα διαβάσω τώρα τις προτάσεις σας για να τις ψηφίσουμε.

Πρόταση πρώτη. Να προσδιοριστεί η δημόσια αρχή που θα παρακολουθεί την εφαρμογή της αρχής της ισότητας στις ευκαιρίες και στην πρόσβαση στην εργασία. Έχουμε καμία απορία ή υπάρχει κάποια ασάφεια σε αυτό;

Είπατε, λοιπόν, ότι θα πρέπει να προσδιορίσουμε την δημόσια αρχή η οποία θα παρακολουθεί την εφαρμογή αυτού του πράγματος.

Το λόγο έχει η έφηβος Βουλευτής Μαρία Μίλες, Νομός Αττικής.

ΜΑΡΙΑ ΜΙΛΕΣ (Νομός Αττικής): Κάτι τέτοιο δεν είναι αρμοδιότητα της Επιθεώρησης Εργασίας;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Δεν είμαι νομικός, αλλά θα ζητήσω τη βοήθεια κάποιου νομικού. Από ό,τι με ενημερώνει η κυρία Καμπέρου, όσον αφορά στο ερώτημα για την πρόταση που αφορά την δημόσια αρχή, για το εάν είναι θέμα και αρμοδιότητα της Επιθεώρησης Εργασίας, δεν ταυτίζεται κατ' ανάγκην η λειτουργία αυτής της δημόσιας ανεξάρτητης αρχής. Είναι διαφορετικού είδους, άρα, έχει νόημα για να περάσει η πρόταση να ερωτηθείτε εάν συμφωνείτε με την πρόταση. Η ανεξάρτητη δημόσια αρχή, στην οποία αναφέρατε, δεν είναι μια απλή Επιθεώρηση Εργασίας, αλλά έχει βαρύνουσα αξία. Άρα, μπορείτε να την ψηφίσετε. Ποιοι είναι υπέρ, λοιπόν, αυτής της πρότασης;

(Οι έφηβοι βουλευτές δηλώνουν την ψήφο τους)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Κατά;

(Οι έφηβοι βουλευτές δηλώνουν την ψήφο τους)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Περνάει, λοιπόν, ομόφωνα η πρότασή σας αυτή, για να καταγραφεί.

Το λόγο έχει ο κ. Σιγάλας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΙΓΑΛΑΣ (Μέλος της Επιτροπής του προγράμματος): Θα ήθελα να κάνω μια παρατήρηση πάνω σε αυτό. Μιλάει για μια αόριστη δημόσια αρχή, η οποία, εάν δεχθούμε ότι πρέπει να ισχύσει, πρέπει να προσδιορίζει ο νόμος ποια είναι αυτή η αρχή. Δεν μπορούμε να λέμε η δημόσια αρχή που θα διέπει αυτό δεν αντιβαίνει. Δηλαδή, ο νόμος λέει μέσα για αυτή τη δημόσια αρχή; Εάν δεν λέει για αυτή, πρέπει να προσδιορίσει τι αρχή εννοεί.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Η πρόταση των Εφήβων Βουλευτών είναι μια πρόταση προς μια νομοπαρασκευαστική επιτροπή που θα το επεξεργαστεί. Δεν είναι πρόταση – άρθρο που θα μπει κατ' ευθείαν μέσα στον νόμο. Δεν μπορεί να κολλήσει ποτέ μια πρόταση από το κοινοβούλιο χωρίς να περάσει μια διαδικασία εξονυχιστικής έρευνας. Γι' αυτό καταγράφονται ως προτάσεις εκτός του νομοσχεδίου. Δεύτερον, να προβλέπονται κυρώσεις στις περιπτώσεις παράβασης της αρχής της ισότητας. Ποιος είναι υπέρ;

(Οι έφηβοι βουλευτές δηλώνουν την ψήφο τους)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Κατά;

(Οι έφηβοι βουλευτές δηλώνουν την ψήφο τους)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Ομόφωνα, λοιπόν. Ωραία.

Το λόγο έχει ο έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Μπιργάλιας – Β' Αθήνας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΙΡΓΑΛΙΑΣ (Β' Αθήνας): Νομίζω, εδώ έγινε ένα σχόλιο για το ότι θα πρέπει να είναι λίγο πιο εύκολος ο τρόπος, για να αποδοθεί η δικαιοσύνη, γιατί αυτό δεν γίνεται λόγω της γραφειοκρατίας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Συγγνώμη, αλλά δεν κατάλαβα τι λες.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΙΡΓΑΛΙΑΣ (Β' Αθήνας): Ακόμη και τώρα μπορεί ο κάθε εργαζόμενος να διεκδικήσει τα δικαιώματά του, αλλά με τη γραφειοκρατία που υπάρχει δεν βγαίνει πουθενά.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Έχω την εντύπωση ότι αυτό το άρθρο είναι περισσότερο συμβουλευτικό – ενισχυτικό της διαδικασίας που ήδη υπάρχει, όπως λες. Απλώς, το γράφουμε περισσότερο για να εντείνουμε τη δήλωση της διάθεσης της πρόθεσής μας να ισχύσουν οι κυρώσεις. Έτσι δεν είναι; Με αυτήν την έννοια.

Τρίτον, να διευκολύνεται η πρόσβαση στα δικαστήρια σε περίπτωση παράβασης, καθώς και η απόδειξη της παράβασης από τον θιγόμενο. Θεωρώ ότι έχει την ίδια απόχρωση με το προηγούμενο, ότι είναι ενισχυτικό σαν πρόταση, γιατί και τώρα γίνεται προσφυγή. Απλώς, εδώ δηλώνεται ότι η απόδειξη της παράβασης από τον θιγόμενο να είναι πιο εύκολη, καθαρή και δυνατή. Μήπως θα μπορούσαμε αυτό να το προσδιορίσουμε λίγο περισσότερο; Θέλετε να το κάνουμε λίγο πιο συγκεκριμένο; Λέτε να διευκολύνεται η πρόσβαση στα δικαστήρια σε περίπτωση παράβασης - αυτό είναι μια ευχή, αλλά δεν έχει το πως – καθώς και η απόδειξη της παράβασης από τον θιγόμενο.

Το λόγο έχει η έφηβος Βουλευτής, Δέσποινα Αρβανιτάκη, Α΄ Θεσσαλονίκης.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Πιστεύω ότι σε αυτό μας βοηθάει και η προηγούμενη πρόταση που ψηφίστηκε ομόφωνα. Είπαμε για την αρχή ότι μπορεί να υπάρξει, να ιδρυθεί, για να βοηθήσει στις περιπτώσεις που δεν τηρείται ο νόμος. Εκεί, νομίζω ότι βοηθάει αυτό το οποίο προτείναμε πριν, όπως επίσης και ένας εργαζόμενος να μπορεί πιο εύκολα να κερδίσει σε μια δικαστική διαμάχη, ασχέτως με το ότι ο εργοδότης μπορεί να έχει μια πρόσβαση σε κάποια παραθυράκια του νόμου ή επειδή έχει περισσότερα χρήματα, όπως είναι φυσιολογικό, ώστε να μπορεί να κερδίσει τον αγώνα του, διότι έχει καλύτερο δικηγόρο κ.ά.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Το λόγο έχει ο κ. Γενικός.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Γενικός Γραμματέας της Βουλής): Αυτό που εύστοχα θέλει να πει η πρόταση, είναι αυτό που είχε απασχολήσει κι όλους τους νομοθέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δηλαδή, να μεταβιβάσει το βάρος της απόδειξης από τον καταγγέλλοντα - την καταγγέλλουσα εν προκειμένω τη γυναίκα - στον καταγγελλόμενο. Η λέξη κλειδί που ίσως χρειάζεται να χρησιμοποιηθεί, η λέξη μετακίνηση, μεταφορά του βάρους απόδειξης στον καταγγελλόμενο. Να διευκρινίσουμε τι θέλω να πω. Γενικώς πάγια αρχή είναι ότι όποιος καταγγέλλει κάτι, αυτός έχει το βάρος να το αποδείξει και να πείσει το δικαστή ότι έτσι έχουν τα πράγματα. Ο κατηγορούμενος δεν χρειάζεται να κάνει τίποτα. Εάν δεν πείσει ο κατηγορός, ο κατηγορούμενος είναι αθώος. Σε μερικές όμως περιπτώσεις, όπως εδώ των γυναικών, των ευάλωτων ατόμων που είναι αδύναμοι, ο νομοθέτης, ακριβώς, επειδή έπιασε αυτό που εσείς θέσατε, λέει «κοίταξε εδώ δεν είναι εύκολο ο καταγγέλλων να αποδείξει το δίκιο του, αλλά θα αποδείξει ο καταγγελλόμενος ότι δεν έχει άδικο και δεν έχει παραβιάσει το νόμο». Άρα, εφόσον το θέτει και αυτή η πρόταση, νομίζω, ότι η πρόταση «μεταφορά του βάρους απόδειξης» θα είναι η κατάλληλη πρόταση.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Νομίζω ότι διευκρινίζει πολύ σωστά την πρόθεση της πρότασης το σχόλιο του κ. Παπαϊωάννου. Έχετε επ' αυτού κάτι που το συμπληρώνει;

Το λόγο έχει η έφηβος Βουλευτής, Χριστίνα Κουτζή, Β΄ Αθήνας.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΟΥΤΖΗ (Β΄ Αθήνας): Εγώ, θα ήθελα να πω ότι, απλά, αυτό που ζητάμε είναι ο λόγος του κατηγορούμενου, που τον έχουν διώξει από τη δουλειά να είναι πιο ισχυρός. Ειδικά όταν είναι γυναίκα - που συνήθως γυναίκα είναι - θα πρέπει ο λόγος της να είναι πιο ισχυρός και να την παίρνουν πιο πολύ στα υπόψη τους, κάτι που δεν συμβαίνει, ήδη.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Απλώς, να σας υπενθυμίσω ότι όταν μπειτε στον νομοθετικό έργο, ακόμη και αν δεν έχετε περάσει από Νομική, θα καταλάβετε ότι μια ευχή ή ένα δίκιο που κοινωνικά το αναγνωρίζουμε όλοι ως πολύ ισχυρό, για να διατυπωθεί σε ένα νόμο πρέπει να περάσει μια διαδικασία, να κωδικοποιηθεί σε κάποιες φράσεις και να βρεθεί η πράξη, η ενέργεια εκείνη στην οποία εστιάζουμε, για να αποδοθεί η πρόθεσή μας. Δηλαδή, δε μπορούμε να πούμε γενικά σε ένα νόμο να είναι ο λόγος της γυναίκας πιο ισχυρός. Αυτό δε μπορεί να νομοθετηθεί. Πρέπει να βρεθεί ο τρόπος εκείνος που θα προστατεύει τα δικαιώματά της, γιατί καταλαβαίνετε αμέσως ότι, εάν εγώ βάλω σε ένα νομοσχέδιο προς ψήφιση «ο λόγος της γυναίκας πρέπει να είναι πιο ισχυρός», καταλαβαίνετε τι αδικία διαπράττω και τι αντίστοιχη διάκριση εναντίον των αντρών, εάν το νομοθετήσω έτσι. Είναι πάρα πολύ επικίνδυνο. Πρέπει, λοιπόν, να βρω τον τρόπο, τη διαδικασία και τη διατύπωση, ώστε να είμαι κοντά στην ευχή, στην προσπάθεια της διόρθωσης της αδικίας.

Γι' αυτό λέμε ότι η διατύπωση πολλές φορές είναι ένα αποτέλεσμα κοπιώδους διεργασίας και έρευνας.

ΛΥΔΙΑ ΔΕΡΒΕΝΑΓΑ (Α΄ Αθήνας): Εγώ την προκειμένη πρόταση εκτός από την κατηγορία, δηλαδή εάν θα μπορούσε ο κατηγορούμενος ή ο κατηγορός να αποδείξει ότι έχει δίκιο, την αντιλαμβάνομαι και όταν λέμε διευκόλυνση των πολιτών στα δικαστήρια, όπως γνωρίζουμε όλοι ότι, εάν ένας πολίτης κρίνει ότι δεν έχει βρει το δίκιο του από το πρωτοβάθμιο -ας πούμε- δικαστήριο, θα απευθυνθεί στο Εφετείο και, στη συνέχεια, αν και πάλι θεωρηθεί ότι έχει αδικηθεί, μπορεί να απευθυνθεί στον Άρειο Πάγο. Ωστόσο, και αυτή πιστεύω ότι είναι η δυσκολία, ότι πρέπει να έχει δυνατές αποδείξεις και εδώ ακουμπάμε και τις πτυχές του οικονομικού παράγοντα γιατί και ο δικηγόρος σ' αυτήν την περίπτωση θα χρειαστεί αρκετά χρήματα, οπότε ως αποτέλεσμα μειώνεται η δυνατότητα του κατηγορούμενου ή του κατηγορούμενου αντίστοιχα στην είσοδό του στον Άρειο Πάγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Θα προτείνω να μην μπούμε στην κριτική του συστήματος του δικαστικού ή νομικού συστήματος γιατί είναι τεράστια κουβέντα πάρα πολύ ενδιαφέρουσα, αλλά καταλαβαίνετε πως όποια πέτρα σηκώσετε τώρα ανοίγονται θέματα και θα χαθούμε. Ας μείνουμε λοιπόν στο άρθρο, γιατί όλα αυτά τα σχόλια που προκύπτουν είναι πολύ σωστά, αλλά είναι μεγάλη κουβέντα.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΙΩΡΓΗ (Ν. Αττικής): Εγώ ήθελα να πω πως αν αυτή την περίοδο οι γυναίκες δύσκολα εντάσσονται στις δουλειές τους, αν λαμβάνουν υπόψη τους οι εργοδότες ότι μπορεί αργότερα να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους στο δικαστήριο τότε το να ενταχθούν σε μια εργασία θα είναι πολύ δύσκολο με αυτό τον νόμο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Δεν κατάλαβα, εννοείς ότι εάν υποψιαστούν οι εργοδότες ότι τις προστατεύουμε λίγο πιο πολύ δεν θα τις παίρνουν; Έχει ένα ζήτημα αυτό που λες, το οποίο δεν θα το σκεφτόμουν ομολογώ αλλά ζούμε σε μια κοινωνία που εκτός κέντρου τα πράγματα είναι πολύ διαφορετικά απ' ό,τι νομίζουμε. Για να προχωρήσουμε όμως να ψηφίσουμε το άρθρο.

ΕΣΜΕΡΑΛΝΤΑ ΟΣΟΓΙΑ (Α΄ Αθήνας): Εγώ απλά ήθελα να ρωτήσω ότι, εάν μια εργαζόμενη γυναίκα έχει αδικηθεί από τον εργοδότη της, πώς θα μπορούσε να το αποδείξει αυτό; Δηλαδή εάν είχε παρενοχληθεί σεξουαλικά, πώς θα μπορούσε να το αποδείξει;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Αυτό είναι κατά περίπτωση όπως καταλαβαίνεις, δεν υπάρχει ένα πλαίσιο που θα απαντηθεί πώς θα μπορούσε να αποδείξει ότι υπήρξε σεξουαλική παρενόχληση, αυτά αντιμετωπίζονται ad hoc.

ΕΣΜΕΡΑΛΝΤΑ ΟΣΟΓΙΑ (Α΄ Αθήνας): Απλά, επειδή είπατε ότι πρέπει να έχει γερές αποδείξεις αυτό, δεν νομίζω πως υπάρχει τρόπος να αποδειχτεί κάτι τέτοιο άμα δεν έχει γίνει κατ' εξακολούθηση και σε κάποιους άλλους εργαζόμενους, ώστε να μπορούν να είναι αυτοί μάρτυρες.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Έχω την εντύπωση ότι βγαίνουμε εκτός θέματος, γιατί ψηφίζουμε κάποιες προτάσεις σας, τώρα ανοίγουν άλλα θέματα παράπλευρα με πολύ ενδιαφέρον, αλλά είμαστε παράπλευρα, να γυρίσουμε στα άρθρα; Να δούμε την πρόταση τρία με τη διευκρίνιση που είπε ο κ. Παπαϊωάννου. Να διευκολύνεται η πρόσβαση στα δικαστήρια σε περίπτωση παράβασης καθώς και η μεταφορά βάρους απόδειξης στο καταγγελλόμενο. Μπορούμε να το διατυπώσουμε έτσι;

Και η τέταρτη, να προβλέπεται ποσόστωση στη πρόσβαση στην εργασία όπου το θετικό με αυτό το μέτρο επιβάλλεται για την εξάλειψη τυχόν διακρίσεων λόγω φύλου. Να προβλέπεται ποσόστωση στην πρόσβαση στην εργασία, ποσόστωση στην εργασία όχι στην πρόσβαση. Όπως ποσόστωση προβλέπεται στη συμμετοχή στα ψηφοδέλτια ως πούμε.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΣΑΛΜΙΔΗΣ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Μήπως η ποσόστωση στην εργασία παραπέμπει στις ώρες εργασίας;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΙΡΓΑΛΙΑΣ (Β΄ Αθήνας): Απλά δεν αρκεί μόνον αυτό, δηλαδή δεν αρκεί να πάρουμε μια γυναίκα π.χ. για να γεμίσουν οι θέσεις, να γίνεται και μια σωστή επιλογή όμως. Δηλαδή, όχι απλά να πρέπει να είναι και γυναικείο προσωπικό σε ένα βαθμό, να γίνεται και μια σωστή επιλογή αν μπορεί να μπει κάπου και αυτό δηλαδή.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Η σωστή επιλογή δεν νομοθετείται, είναι αυτονόητη από τον ενδιαφερόμενο και, εάν ο ίδιος ο εργοδότης δεν θέλει να κάνει σωστή επιλογή, δεν μπορείς συνταγματικά να του επιβάλεις, δηλαδή αν θα κάνει σωστή επιλογή, αλλά η σωστή επιλογή και αυτές οι ποιοτικές αποχρώσεις δεν μπορούν να νομοθετηθούν, εκτός και αν κάνω λάθος.

ΕΥΤΕΡΠΗ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ (Νομός Ηρακλείου): Ίσως αυτό που εννοεί ο Βουλευτής είναι να μην είναι αναγκαστικό να επιλέγεται σε μια θέση απλά μια γυναίκα έτσι ώστε να συμπληρωθεί το ποσοστό, η οποία όμως να έχει λιγότερα προσόντα από έναν άντρα ο οποίος έχει κάνει αίτηση για την ίδια θέση.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΥ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Με συγχωρείτε, αλλά αυτό θα πει ποσόστωση. Δηλαδή η ποσόστωση, για να καταλάβετε τις επιπτώσεις μιας νομοθετικής απόφασης, η ποσόστωση σημαίνει ότι εάν εγώ είμαι υποχρεωμένος να πάρω 50 γυναίκες και είμαι στη 49^η και έχω 10 άχρηστες γυναίκες και 10 πολύ χρήσιμους άνδρες θα χάσει την ευκαιρία ο άνδρας γιατί πρέπει να συμπληρώσω την 50^η γυναίκα. Άρα πάντα οι νόμοι και οι δικαιότεροι νόμοι έχουν το περιθώριο ενός σεναρίου ενδεχομένως δυσάρεστου ή αδικίας, αυτό θα πει ποσόστωση. Άρα το σκέφτεστε.

Κανονικά σε μια ιδανική κοινωνία η ποσόστωση σαν νομοθέτημα δεν θα χρειαζόταν γιατί αν λειτουργήσω αξιοκρατικά θα ήταν ελεύθερη μια γυναίκα, θα είχε τις ευκαιρίες να σπουδάσει, να αποδείξει ότι είναι ικανή σε μια εξέταση, σε μια ακρόαση και δεν θα υπήρχε κανένα θέμα. Η ποσόστωση μπαίνει κατασταλτικά επειδή έχει δημιουργηθεί το θέμα των αδικιών, η ευχή μας είναι κάποια στιγμή να μη χρειάζονται αυτοί οι νόμοι, να λειτουργεί αξιοκρατικά η κοινωνία και έτσι να μην αδικείται ούτε ο άνδρας, ούτε η γυναίκα. Άρα σ' αυτή τη φάση που ακόμα στοχεύουμε στην ισότητα, αναρωτιόμαστε αν χρειάζεται αυτή η πρόταση ή όχι με τις παραμέτρους που αναφέραμε. Άρα να προβλέπεται ποσόστωση στην εργασία.

Είναι λίγο ανώριμο αυτό. Ξέρουμε, δηλαδή, όλοι τι θέλουμε να πούμε και θα θέλαμε να μπορούμε να το πούμε απόλυτα, αλλά, έχω την εντύπωση, ότι είναι λίγο ανώριμο αυτό, διότι δεν έχουμε μελετήσει πολύ καλά τις παράπλευρες επιπτώσεις. Άρα, μήπως να ζητούσαμε να αποσυρθεί αυτή η πρόταση;

Η νομική αρμόδια υπηρεσία μάς επισημαίνει ότι αυτή η πρόταση, ίσως, τελικά, να είναι και αντίθετη με το ίδιο το νομοσχέδιο, γιατί εάν το νομοσχέδιο αναφέρει την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών, αν κανείς επιβάλλει ποσόστωση, αποκλείει με το παράδειγμά σας που έφερα πριν, εν τέλει, κάποιες ίσες ευκαιρίες. Επί της αρχής, λοιπόν, εφόσον το έχουμε ψηφίσει αυτό, θα καταλήξουμε να έχουμε ψηφίσει αντιφατικά πράγματα.

Τίθενται και πραγματικές παράμετροι. Δηλαδή, όταν μια γυναίκα έχει ανήλικο παιδί, όπως για παράδειγμα εγώ, που η κόρη μου είναι 17 ετών και εγώ βγήκα στη σύνταξη τώρα, βλέπουμε ότι αυτό υπάρχει. Ας μη σχολιάσουμε το τυπικό πλέον θέμα σε ποια ηλικία θεωρείται κάποιος ανήλικος και εάν έχει ανάγκη ή όχι. Αυτό είναι εντελώς ένα άλλο θέμα.

Νομίζω ότι το νομοθέτημα είναι κάτι που δεν είναι έκθεση πάνω στην οποία μπορούμε να συζητήσουμε. Πρόκειται για κάτι πολύ αυστηρό, γιατί το νομοθέτημα βάζει περιορισμούς και πλαίσια. Έχω την εντύπωση ότι εδώ πέφτουμε σε παγίδες αντίφασης με την αρχή του νομοσχεδίου. Παρακαλώ...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΚΟΛΗΣ (Νομός Κέρκυρας): Επειδή εγώ είχα προτείνει αυτή την προσθήκη στην ουσία, θα ήθελα να σας φέρω ένα παράδειγμα. Ας υποθέσουμε ότι είμαι ένας εργοδότης και για τον άλφα ή βήτα λόγο, δεν θέλω να έχω γυναίκες υπαλλήλους στην επιχείρησή μου. Αυτός ο νόμος, η ποσόστωση, με αποτρέπει από το να βάζω μόνο άντρες στην επιχείρησή μου. Οπότε, οι γυναίκες της περιοχής δεν θα είναι άνεργες.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΗ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Καταλαβαίνω αυτό που λες και απλώς το αναθεωρούμε προσεκτικά, όχι επειδή είναι άδικο ως σκέψη. Δεν εννοώ αυτό, αλλά όταν νομοθετείς, πρέπει να ακριβολογείς, να λαμβάνεις υπόψη σου όλες τις παραμέτρους και τις επιπτώσεις.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΚΟΛΗΣ (Νομός Κέρκυρας): Αναφέρομαι στο ότι πρέπει να υπάρχει ένα ποσοστό. Για παράδειγμα, στις επιχειρήσεις που έχουν προσωπικό άνω των 20 ατόμων, εκεί θα πρέπει να υπάρχει ποσόστωση 30%, δηλαδή στα 20 άτομα υπαλλήλων εάν η πλειοψηφία τους είναι άντρες, οι 6 από όλους τους υπαλλήλους αυτούς να είναι γυναίκες και το αντίστροφο. Αυτό εννοούσα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΗ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Και στην περίπτωση που ένα επάγγελμα είναι κατεξοχήν του ενός φύλου ή του άλλου, εάν υπάρχει κάτι τέτοιο που μπορεί να υπάρχει από σωματικής άποψης και μόνο; Θα πρέπει εκεί να αρχίσει κανείς να βάζει υποπεριπτώσεις και να λέει «εκτός από αυτό, υπάρχει και εκείνο ή όταν αυτό συμβεί, θα πρέπει να γίνει εκείνο»; Δηλαδή, είσαι έτοιμος να το περάσεις αυτό;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΚΟΛΗΣ (Νομός Κέρκυρας): Θα μπορούσαν να μπουν και εξαιρέσεις. Για παράδειγμα, σε μια ασφαλιστική εταιρεία, εγώ που είμαι το αφεντικό, επιθυμώ να έχω στην δούλεψή μου μόνο άνδρες. Έρχεται, λοιπόν, αυτός ο νόμος και με αποτρέπει από αυτό και έτσι, έχω και γυναίκες.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΗ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Υπάρχει αυτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΚΟΛΗΣ (Νομός Κέρκυρας): Αν, όμως, εγώ επιμένω να έχω μόνο άνδρες υπαλλήλους και υπάρχει ποσόστωση, οι γυναίκες της περιοχής δεν θα είναι άνεργες.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΗ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Αυτό είναι κατανοητό. Παρακαλώ.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Με αυτό το σκεπτικό, πρέπει να βάλουμε στο νομοσχέδιο εξαίρεση της υποεξαίρεσης και πάει λέγοντας και να βάλουμε μέσα κάθε παράγοντα που μπορεί να υπάρξει.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΗ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Επίσης, υπάρχει το ερώτημα ποια, τελικά, ποσόστωση είναι η σωστή, γιατί κάποιος άλλος εργοδότης μπορεί να θέλει να προσλάβει περισσότερες γυναίκες. Και αν αυτό το συμπεριλάβει κανείς στον νόμο, μπορεί να είναι και περιοριστικό σ' ένα επάγγελμα.

Κατανοώ απολύτως αυτά που λέτε και ήμασταν έτοιμοι να τα δεχτούμε όλα αυτά, απλώς προκύπτουν μερικές δυσκολίες. Ναι...

ΛΥΔΙΑ - ΕΥΤΕΡΠΗ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ (Νομός Ηρακλείου): Εγώ, ήθελα να θέσω ένα ερώτημα. Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν αρκετές γυναίκες αιτούσες για μια θέση, έτσι ώστε να συμπληρωθεί το ποσοστό, τι θα γίνει τότε; Οι θέσεις θα παραμένουν ακάλυπτες μέχρι να βρεθούν και άλλες;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΗ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Είναι κι αυτό ένα θέμα που προκύπτει με την υποχρεωτική ποσόστωση στην εργασία. Κάποιος άλλος θα ήθελε το λόγο;

ΘΕΟΔΩΡΑ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ (Β΄ Πειραιά): Πιστεύω πως ίσως η επιλογή προσωπικού σε μια συγκεκριμένη δουλειά, δεν αποτελεί θέμα ρατσισμού και διάκρισης στο φύλο, γιατί μπορεί κάποιος άνθρωπος, χωρίς να είναι ρατσιστής ως προς το αντίθετο φύλο, να επιλέγει μόνο άνδρες ως υπαλλήλους του για παράδειγμα, γιατί μπορεί έτσι να θέλει. Οπότε δεν υπάρχει το θέμα επιλογής;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΗ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Έχω την εντύπωση ότι αν διαβάσετε προσεκτικά ξανά, η εφαρμογή αυτού του νόμου λύνει αυτά τα θέματα, γιατί και προσφυγές μπορεί κανείς να κάνει και αναφέρει και το θέμα των ίσων ευκαιριών. Η σωστή εφαρμογή του νόμου αυτού, είναι το θέμα και εκεί πάσχουμε βέβαια, διότι ψηφίζουμε νόμους, το γνωρίζετε αυτό και δεν τους εφαρμόζουμε και ένας άλλος τομέας στον οποίο πάσχουμε, είναι η πληροφόρηση. Οι εργαζόμενοι και κυρίως οι γυναίκες δεν ξέρουν τα δικαιώματά τους. Η γυναίκα στο σπίτι που, πολλές φορές, υφίσταται βία, δεν ξέρει τα δικαιώματά της, τις περισσότερες φορές. Επομένως, πολλές φορές, έχουν καλυφθεί οι απαντήσεις και τα δικαιώματα που έχει κανείς και οι προσφυγές τις οποίες μπορεί να ασκήσει για να βρει το δίκιο του, αλλά μπορεί να μην γνωρίζει και να είναι απληροφόρητος. Η άγνοια είναι μεγάλο ζήτημα. Άρα, καταρχήν, πρέπει κανείς να γνωρίζει και δεύτερον, να εφαρμόζει τους νόμους.

Η εφαρμογή του νόμου, λοιπόν, έχω την εντύπωση ότι απαντάει σε αυτά τα θέματα. Επομένως, ποιοι από εσάς υποστηρίζουν ότι κρατούμε αυτή την πρόταση προς ψήφιση; Κανείς; Άρα, μάλλον την αποσύρουμε γιατί και απαντιέται μέσα στο νομοσχέδιο και θα ήθελε μεγαλύτερη επεξεργασία για να μπορέσουμε να την εντάξουμε. Πάντως, γι' αυτό το θέμα έγινε μια πάρα πολύ σημαντική συζήτηση. Ναι.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ (Β΄ Πειραιά): Μιλήσατε για την άγνοια. Πιστεύω πως όσες γυναίκες θέλουν να πληροφορηθούν, πληροφορούνται. Φυσικά, μερικές γυναίκες, υφίστανται βία μέσα στο σπίτι τους, αλλά η πληροφόρηση είναι καθαρά δική μας επιλογή.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΗ) ΖΟΥΝΗ (Προεδρεύουσα της επιτροπής): Δεν είμαι σίγουρη γι' αυτό. Έτσι ισχυρίζομαι και εγώ πριν πάω σε απομακρυσμένες περιοχές και σε άλλα κράτη. Δεν υπάρχει πάντα η εικόνα που νομίζουμε από τα μεγάλα αστικά κέντρα. Δηλαδή, πολλές φορές, δεν υπάρχει υποψία για τη δυνατότητα του να σκεφτεί κανείς και να αναρωτηθεί για να αναζητήσει την πληροφόρηση. Πολλές φορές, τα πράγματα είναι πολύ πίσω. Δηλαδή τώρα, το 2011, η εικόνα σε μερικά μέρη θυμίζει εποχές εκατό χρόνων πριν.

Γι' αυτό χρειάζεται συνεχής προσπάθεια και εγρήγορση, γιατί εμείς ζούμε μια αρκετά ισότιμη αντιμετώπιση στα αστικά κέντρα πια. Λίγο πιο έξω, όμως, τα πράγματα αλλάζουν, γι' αυτό πρέπει να είμαστε παρόντες σε αυτά τα ζητήματα. Άρα, συμπληρώνουμε και τις τρεις προτάσεις ψηφισμένες, η μία κατά πλειοψηφία και οι άλλες δύο ομόφωνα. Εδώ, τυπικά, ολοκληρώνουμε τις εργασίες της Επιτροπής, η οποία ήταν νομίζω πολύ γόνιμη.

Τώρα θα γίνει η κλήρωση για τη συμμετοχή δύο ομιλητών στην Ολομέλεια και μετά θα γίνει η ειδική κλήρωση για τους εκ Κύπρου και Απόδημου Ελληνισμού, Έφηβους Βουλευτές.

Λοιπόν, τα ονόματα των Εφήβων Βουλευτών που κληρώθηκαν για τη συμμετοχή τους στην Ολομέλεια είναι η κυρία Θεοδωρίδου Ευθυμία, νομού Πέλλας και κυρία Σπηλιωτοπούλου Θεοδώρα, Β΄ Πειραιά.

Εύχομαι πέρα από αυτά που λέμε εδώ, μέσα από αυτόν τον διάλογο που, πραγματικά, είναι γόνιμος και σας φέρνει σε επαφή με μία λειτουργία πολύ ιδιαίτερη, κατά τη γνώμη μου πολύτιμη, στη ζωή μας τελικά. Το λέω αυτό, γιατί αναγκαζόμαστε να σκεφτούμε τα δικαιώματα του διαλόγου και της διαφωνίας και με ποιόν τρόπο θα αλλάξει η νοοτροπία μας στη διαφωνία. Εμείς, οι Έλληνες, έχουμε χίλια καλά, αλλά έχουμε έλλειψη σεβασμού, και πείτε μου αν είναι αλήθεια ή όχι από την εμπειρία σας μέχρι τώρα. Έχουμε μεράκι, δημιουργικότητα, φαντασία, γενναιότητα, αλλά δεν έχουμε σεβασμό. Τί θα πει δεν έχουμε σεβασμό; Δεν γνωρίζουμε, σαφώς, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις μας σε μια κουβέντα, σε μία διεκδίκηση, ή στην εργασία ή στο γονιό ή στο σχολείο. Άρα, δεν ξέρουμε πού να θυμώσουμε, εναντίον ποίου και γιατί. Αυτό φέρνει ένα παιγνίδι εξουσιών. Δεν είναι καθόλου θέμα εξουσιών. Οφείλω να σεβαστώ εδώ μέσα, από την Έδρα, τη διαδικασία και εσάς και είμαι ήσυχη. Εσείς οφείτετε να σεβαστείτε τη διαδικασία και εμένα και είμαστε ήσυχοι. Μπορούμε και να κοντράρουμε, να διαφωνήσουμε, να βρούμε μία άκρη. Δεν χανόμαστε στο συναίσθημα και στο θυμικό. Δεν είναι αυτό που οδηγεί μία Δημοκρατία. Θα ήταν το χάος. Λείπει ο σεβασμός, επομένως, η επίγνωση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων.

Ο γονιός μέχρι ποιού σημείου θα παρέμβει στη ζωή μου για το καλό μου; Αυτό το χάνουμε. Εύχομαι να έχετε πάρει ένα δείγμα αναρωτήσεων έστω, προβληματισμών επί των διαδικασιών που θα συναντάτε στη ζωή σας συνέχεια. Εύχομαι αυτό να είναι το κέρδος, πέρα από το συγκεκριμένο νομοσχέδιο που είναι σοβαρό, αλλά η ζωή συνεχίζεται. Εύχομαι να πήρατε τα θέματα αναρωτήσης και καλή τύχη με όλη μου την καρδιά και από όλους μας εδώ.

Τώρα, θα δώσω το λόγο στους δύο συμπροεδρεύοντες να κλείσουν τη Συνεδρίασή μας, όχι τυπικά, αλλά με ένα λόγο από την εμπειρία τους και από την καρδιά τους. Πείτε μας τί θα θέλατε, θα ευχόσαστε. Από εμένα, καλή τύχη.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΟΥΤΣΙΟΥΝΑΣ (Νομός Φλώρινας - Συμπροεδρεύων της επιτροπής): Προσωπικά, πιστεύω ότι όποιος είναι εδώ μέσα πρέπει να αισθάνεται πολύ τυχερός, πρώτα απ' όλα γιατί επιλέχθηκε να έχει μία μοναδική εμπειρία ανάμεσα σε τόσα παιδιά. Είμαστε λίγοι που το ζούμε αυτό και καταλαβαίνουμε τί σημαίνει Δημοκρατία στη χώρα μας. Είμαστε σαν τους πολιτικούς που προσπαθούν να κάνουν μία καλύτερη Ελλάδα, τίποτα λιγότερο, τίποτα περισσότερο. Αυτό προσπαθούμε να κάνουμε για ένα καλύτερο μέλλον για εμάς, για τους αυριανούς πολίτες.

ΕΛΕΝΗ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΝΤΟΚΟΥ (Ν. Αττικής – Συμπροεδρεύουσα της επιτροπής): Χαίρομαι που είμαι εδώ με παιδιά, που μπορούν να εκφράσουν την άποψή τους, χωρίς να φοβηθούν. Έχετε υπέροχο λόγο. Πρέπει να καταλάβετε ότι κάποια στιγμή ακόμα και οι καθηγητές μας να μας αξιοποιήσουν σωστά, γιατί το μέλλον βρίσκεται σε εμάς και ας μην το έχουν καταλάβει.

Σας εύχομαι καλή επιτυχία στις Πανελλήνιες εξετάσεις.

Λήξη Συνεδρίασης: 13:00΄.

ΟΙ ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΗ) ΖΟΥΝΗ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ